Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6
1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд 6
2. Өрхийн орлого, зарлага 7
3. Нийгмийн даатгал, халамж...10
4. Эрүүл мэнд 11
5. Гэмт хэрэг 13
II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүд..................................15
1. Үнэ 15
2. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 20
3. Улсын нэгдсэн төсөв...24
4. Төлбөрийн тэнцэл 25
5. Гадаад худалдаа 26
III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 31
1. Мал аж ахуй 28
2. Аж үйлдвэр 29
3. Тээвэр 30
IV. Бусад 32
1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 32

V. Хавсралт хүснэгтүүд 34

VI. Мал сүргийн бүтэц...47

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 57

Дараах тэмдэглэлүүдийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал (2012 оны эхний 2 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 11579 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1320 эх буюу 12.9 хувь, төрсөн хүүхдийн тоо (амьд төрөлтөөр) 11631 болж, 1338 хүүхэд буюу 13.0 хувиар өслөө.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард нэг хүртэлх насандаа 206 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 15 хүүхэд буюу 7.9 хувиар нэмэгдэж, 1-5 хүртэлх насны 38 хүүхэд эндэж өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2011 оны 4 дүгээр улирлын судалгааны дүнгээр нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого 555.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.7 мян.төг буюу 32.0 хувиар нэмэгдлээ.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 548.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.3 мян.төг буюу 23.5 хувиар өссөн байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 58.4 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.9 мян.хүнээр буюу 51.6 хувиар өсчээ.

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 2 сард 406.5 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 261.9 мянга буюу 64.4 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 144.6 мянга буюу 35.6 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 77.2 мянга буюу 23.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 59.1 мянга буюу 29.1 хувь, төсөвт байгууллагынх 18.1 мянга буюу 14.3 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 2 сард 53.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 мян.хүн буюу 4.8 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 355.3 сая төг буюу 7.0 хувиар нэмэгджээ.

“Хүний хөгжил” сангаас 2012 оны эхний 2 сард 119.0 тэрбум төгрөгийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 98.3 хувь нь 21.0 мян.төг, 0.9 хувь нь 70.0 мян.төг, 0.8 хувь нь 10.0 мян.төг бэлнээр авсан иргэд байна.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны эхний 2 сард 7220 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 987 хүн буюу 15.8 хувиар нэмэгдэхэд цусан суулгаар өвчлөгчдийн тоо 14 хүн буюу 6.9 хувь, сүрьеэгээр 23 хүн буюу 3.7 хувиар буурсан хэдий ч тэмбүү өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 52 хүн буюу 8.2 хувь, трихомониаз өвчнөөр 40 хүн буюу 6.1 хувь, салхин цэцгээр 36 хүн буюу 5.8 хувь, вирүст хепатитээр 19 хүн буюу 0.8 хувь, гонококкт халдвараар 5 хүн буюу 0.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 3974 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 648 хэргээр буюу 19.5 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (435), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг (115), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (61), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (32) зэрэг гэмт хэрг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2012 оны эхний 2 сард 1235 хүн гэмтэж, 253 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 53 буюу 4.5 хувиар, нас барсан хүний тоо 7 буюу 2.8 хувиар өссөн байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.5 хувь, оны эхнээс 5.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.4 хувиар өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 7.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 6238.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 90.9 тэрбум төг буюу 1.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1370.9 тэрбум төг буюу 28.2 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 673.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 16.8 тэрбум төг буюу 2.6

хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 199.3 тэрбум төг буюу 42.0 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 5706.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 58.6 тэрбум төг буюу 1.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2179.9 тэрбум төг буюу 61.8 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 176.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 102.5 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, өмнөх оны мөн үеийнхээс 63.7 тэрбум төг буюу 56.6 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 323.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.3 тэрбум төг буюу 1.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 37.1 тэрбум төг буюу 10.3 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 2 дугаар сард 19 өдөр явагдаж, 2.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 7.2 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 674.8 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 682.1 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 7.3 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2012 оны эхний 2 сард 672.3 тэрбум төг, урсгал зардал 559.8 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 112.5 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 160.8 тэрбум төг буюу 37.2 хувиар өсөхөд бусад татварын орлого 59.1 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 56.3 тэрбум төг буюу 35.2 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 30.3 тэрбум төг буюу 60.5 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 14.9 тэрбум төг буюу 46.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 44.6 тэрбум төг буюу 2.3 дахин өсөхөд төсөвт газрын өөрийн орлого 16.4 тэрбум төг буюу 76.3 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 10.2 тэрбум төг, бусад нэр заагдаагүй орлого 7.5 тэрбум төг буюу 3.6 дахин, газрын тосны орлого 4.7 тэрбум төг буюу 4.3 дахин, хүү, торгуулийн орлого 4.3 тэрбум төг буюу 2.2 дахин өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 682.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 212.2 тэрбум төг буюу 45.2 хувиар өсөхөд эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2.0 тэрбум төг 33.1 хувиар буурсан хэдий ч хөрөнгийн зардал 89.3 тэрбум төг буюу 4.1 дахин, татаас, шилжүүлгийн зардал 88.6 тэрбум төг буюу 38.4 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 34.8 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 2 сард 118.4 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 89.3 тэрбум төг буюу 4.1 дахин өсчээ. Хөрөнгийн зардлын өсөлтөд дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал өмнөх оны мөн үеийнхээс 81.5 тэрбум төг буюу 4.0 дахин, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 7.8 тэрбум төг буюу 5.4 дахин нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.

Монгол улс 2012 оны эхний 2 сард дэлхийн 103 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 1469.3 сая ам.долл, үүнээс экспорт 529.9 сая ам.долл, импорт 939.3 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны 2 дугаар сард 60.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2012 оны 2 дугаар сард 154.8 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 94.6 сая ам.долл буюу 2.6 дахин өсчээ.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 437.7 сая ам.долл буюу 42.4 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 323.7 сая ам.долл буюу 52.6 хувь, экспортын хэмжээ 114.1 сая ам.долл буюу 27.4 хувиар өсчээ.

Экспортын 97.7 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл,

нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги ээлж байна.

III.Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Том малын зүй бус хорогдол 2012 оны эхний 2 сард улсын хэмжээнд 61.0 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 73.4 мян. толгой буюу 54.6 хувиар буурсан байна. Том малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр авч үзвэл адуу 3.1 мянга, үхэр 6.1 мянга, тэмээ 87, хонь 22.4 мянга, ямаа 29.3 мянга байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 2 сард 287.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.6 тэрбум төг буюу 7.7 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа, молибдений баяжмал, цайрын баяжмал, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.4-77.3 хувь, архи, ариун цэврийн цаас, зүсмэл материал, хивс, шар айраг, шингэн сүү, нарийн боов, талх, амтат ус, ундаа, шахмал түлш, бетон зуурмаг зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 7.9 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 2 сард 3263.0 мян.т ачаа, давхардсан тоогоор 609.9 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 674.0 мян.т буюу 26.0 хувь, зорчигчдын тоо 37.3 мян.хүн буюу 6.5 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 2 сард 68.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.8 тэрбум төг буюу 47.3 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 2 сард 553.7 т ачаа, давхардсан тоогоор 94.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 301.6 т буюу 2.2 дахин, зорчигчдын тоо 28.4 мян.хүн буюу 43.1 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 2 сард 22.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 тэрбум төг буюу 22.4 хувиар өсчээ.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 2 дугаар сард Увс аймгийн Баруунтуруун суманд (6.0 мм) орсон байна. Энэ оны 2 дугаар сард Өмнөговь аймгийн Ханбогд суманд хамгийн их температур 7.4 хэм, Завхан аймгийн Отгон суманд хамгийн бага температур -48.0 хэм байлаа. Салхины хурд Төв аймгийн Зуунмод суманд 21 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 2 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 29 удаа, Хархорин захын орчимд 25 удаа, 32-ын тойрог орчимд 16 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 15 удаа, 1-р хороолол орчимд 12 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж Хархорин захын орчимд 29 удаа, 13-р хороолол орчимд 28 удаа, 32-ын тойрог, Баруун дөрвөн зам орчимд тус бүр 24 удаа, Мишээл экспо, Офицеруудын ордон орчимд тус бүр 20 удаа, 1-р хороолол орчимд 15 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 32-ын тойрог орчимд 29 удаа, Хархорин захын орчимд 28 удаа, 13-р хороолол орчимд 25 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 19 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 16 удаа, угаарын хий 32-ын тойрог орчимд 2 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 2 сард 716 удаа гарсны улмаас 30 хүн амь насаа алдаж, 0.4 мян.толгой мал, тэжээвэр амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 2 сард объектын түймэр 686 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 8 удаа, химийн хорт бодистой холбоотой ослын дуудлага 5 удаа, гол, нуурын усанд унасан осол 4 удаа, мал, тэжээвэр амьтны галзуу өвчин 3 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 2012 оны эхний 2 сард 1.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлтүүд

I.1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн*

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 58.4 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.9 мян.хүнээр буюу 51.6 хувиар өсчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 25.6 мянга буюу 43.8 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.0 пунктээр буурчээ. Аймаг, нийслэлийн ХХҮХ-т 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст ажилгүй 5.6 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй ажилгүй байсан 2.6 мян. иргэн ажилд зуучлагдан орж, 1.8 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ. (Зураг I.1)

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.8 хувь нь магистр, доктор, 20.8 хувь нь дипломын болон бакалаврын, 7.0 хувь нь тусгай мэргэжлийн дунд, 7.1 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн, 44.7 хувь нь бүрэн дунд, 16.0 хувь нь суурь, 2.8 хувь нь бага, 0.8 хувь нь боловсролгүй иргэд байна (Зураг I.2). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 33.6 мянга буюу 57.5 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Архангай, Баянхонгор, Говьсүмбэр Дундговь, Өмнөговь, Орхон, Говь-Алтай, Дорнод, Баян-Өлгий, Хэнтий, Дорноговь,Сүхбаатар, Дархан-Уул аймагт улсын дунджаас 0.5-24.4 пунктээр их байна.

Зураг-I.1

ХХҮХ-т шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

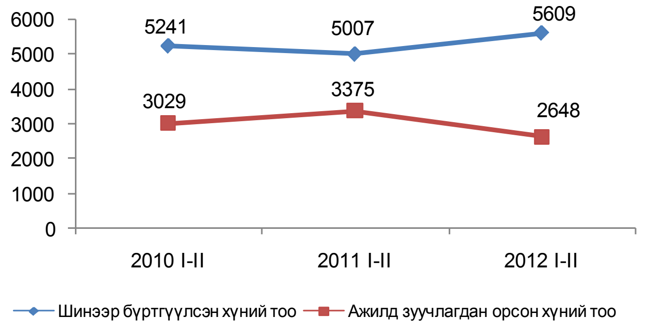

Зураг-I.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст, хувиар

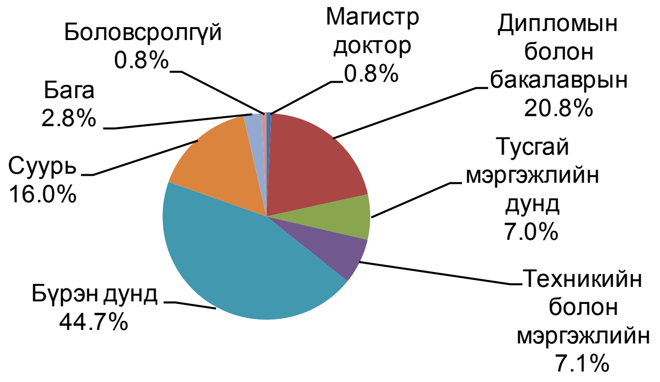

I.1.2. Ажлын шинэ байр *

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2012 оны эхний 2 сард 1171 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 638 нь буюу 54.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзэхэд 3.8 хувь нь уул уурхай, олборлолтын, 3.9 хувь нь боловсролын, 5.8 хувь нь үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 6.4 хувь нь байр сууц, хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагааны, 8.9 хувь нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 21.3 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 34.1 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 15.8 хувь нь бусад салбарт ногдож байна (Зураг I.3).

Зураг-I.3

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2012 оны эхний 2 сард, хувиар

** Эх үүсвэр: Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны сар бүрийн мэдээгээр*

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг насны ангиллаар авч үзэхэд 148 буюу 12.6 хувь нь 15-24 , 424 буюу 36.2 хувь нь 25-34, 330 буюу 28.2 хувь нь 35-44, 253 буюу 21.6 хувь нь 45-59, 16 буюу 1.4 хувь нь 60, түүнээс дээш насны хүмүүс байна.(Зураг I.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг ажил мэргэжлийн ангиллаар авч үзэхэд 0.1 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 1.0 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 1.4 хувь нь менежер, 1.4 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 6.1 хувь нь суурин тоног төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагч, 7.7 хувь нь хөдөө аж ахуй, загас агнуурын ажилтан, 10.8 хувь нь мэргэжилтэн, 13.5 хувь нь энгийн ажил мэргэжил, 21.8 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох үйлчилгээний ажилтан, 36.3 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

Зураг-I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, 2012 оны эхний 2 сард, хувиар

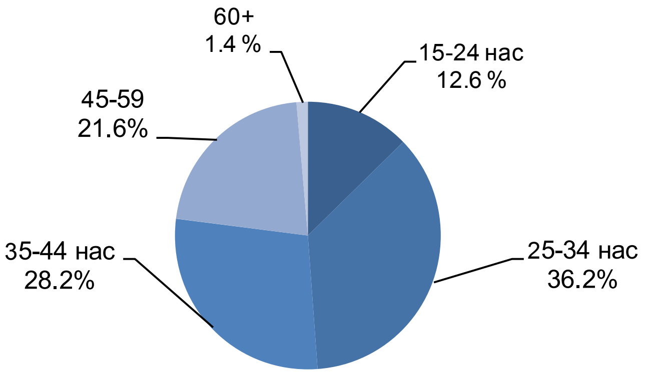

1.2 Өрхийн орлого, зарлага

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2011 оны 4 дүгээр улирлын судалгааны дүнгээр нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого 555.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.7 мян.төг буюу 32.0 хувиар нэмэгдлээ (Хүснэгт I.1). Үүнд цалин, хөлсний орлого 41.8 мян.төг буюу 20.6 хувиар, тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговрын орлого 71.3 мян.төг буюу 2.1 дахин өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Хүснэгт-I.1

НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ МӨНГӨН ОРЛОГО,
жил бүрийн 4 дүгээр улирлын байдлаар

Орлогын төрөл	2010 X-XII	2011 X-XII	2011 X-XII / 2010 X-XII %
Мөнгөн орлого - Бүгд	**420 670.0**	**555 370.4**	**132.0**
Цалин, хөлс	202 801.7	244 592.8	120.6
Тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговор	63 859.0	135 178.2	211.7
Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого	45 026.8	53 138.7	118.0
"Хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого"	64 848.7	71 690.3	110.6
Бусад орлого	44 133.8	50 770.4	115.0

** Хүний хөгжлийн сангаас олгосон хувь хишиг орсон болно.*

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтцийн хувьд өмнөх оны мөн үеийнхээс тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговрын орлогынх 9.1 пунктээр нэмэгдэж, харин цалин, хөлсний орлогынх 4.2 пункт, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлогынх 2.5 пункт, бусад орлогынх 1.3 пункт, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлогынх 1.1 пунктээр буурчээ (Зураг I.5).

Зураг-I.5

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтэц, жил бүрийн 4 дүгээр улирлын байдлаар, хувиар

2010 X-XII

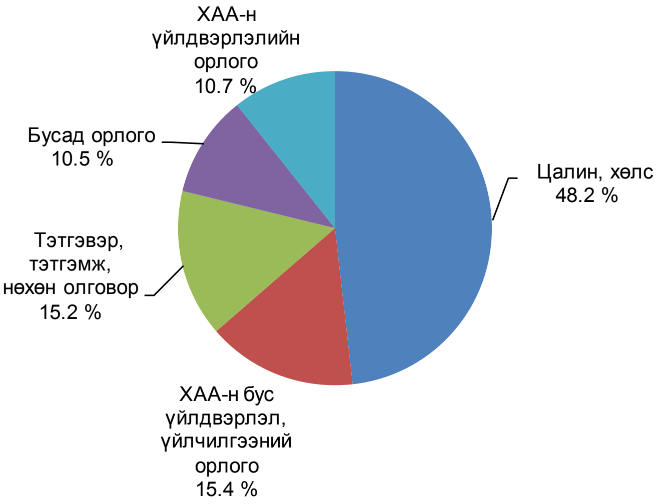

2011 X-XII

Хэрэглээний үнийн индексээр засварлан тооцвол нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын хэмжээ 2011 оны 4 дүгээр улиралд 504 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.8 хувиар өслөө.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 548.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.3 мян.төг буюу 23.5 хувиар өссөн байна (Хүснэгт I.2).

Хүснэгт-I.2

Зарлагын төрөл	2010 X-XII	2011 X-XII	2011 X-XII / 2010 X-XII %
Мөнгөн зарлага - Бүгд	**444 655.8**	**548 939.8**	**123.5**
1. Хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага	**156 227.1**	**162 860.8**	**104.2**
Үүнээс:			
Мах, махан бүтээгдэхүүн	48 310.6	49 396.3	102.2
Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн	41 625.5	42 757.5	102.7
2. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага	**278 430.8**	**372 127.0**	**133.7**
Үүнээс:			
Тээвэр	31 953.9	40 288.4	126.1
Холбоо	18 529.6	23 210.9	125.3
3. Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	**9 997.9**	**13 952.0**	**139.5**

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.3 мян.төг буюу 23.5 хувиар нэмэгдэхэд хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага 93.7 мян.төг буюу 33.7 хувиар (үүнээс тээврийн зарлага 8.3 мян.төг буюу 26.1 хувь, холбооны зарлага 4.7 мян.төг буюу 25.3 хувиар) өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индексээр засварлан тооцвол нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.0 хувиар өссөн байна.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтцийн хувьд өмнөх оны мөн үеийнхээс 2011 оны 4 дүгээр улиралд хүнсний бус бараа үйлчилгээний болон бусад зарлага 5.2 пунктээр нэмэгдэж, харин хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага 5.4 пунктээр буурчээ (Зураг I.6).

Хүн амын амьжиргааны байдал

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2011 оны 4 дүгээр улирлын судалгааны дүнгээр жишсэн нэг хүнд сард ногдох дундаж орлогыг тооцож, 2011 оны жилийн эцсийн хэрэглээний үнийн индексээр засварлан нэг хүнд ногдох сарын дундаж орлогыг тодорхойлов.

Зураг-I.6

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтэц, жил бүрийн 4 дүгээр улирлын байдлаар, хувиар

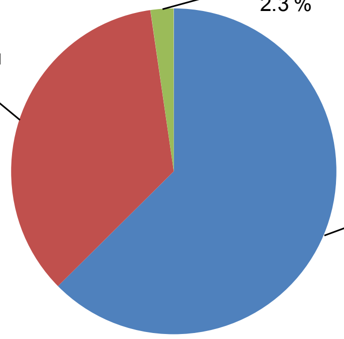

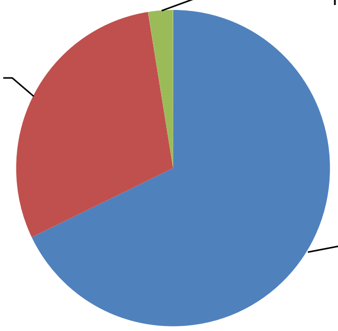

Хүснэгт-I.3

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж орлого, амьжиргааны доод түвшинтэй харьцуулснаар, бүсээр

	Хүн амын амьжиргааны доод түвшин (АДТ) (2011 оны 4 сарын 1-нээс мөрдсөн), төг	Нэг хүнд ногдох сарын дундаж (хэрэглээний үнийн индексээр засварласан) орлого (ДО), 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар, төг	ДО / АДТ %
Улсын дундаж	110 500	149 543	135.3
Баруун	104 300	120 405	115.4
Хангай	105 100	109 748	104.4
Төв	106 600	161 461	151.5
Зүүн	103 500	145 396	140.5
Улаанбаатар	118 100	196 011	166.0

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж орлогын хэмжээ (хэрэглээний үнийн индексээр засварласан) амьжиргааны доод түвшнээс Хангайн бүсэд 4.4 хувь, Баруун бүсэд 15.4 хувь, Зүүн бүсэд 40.5 хувь, Төвийн бүсэд 51.5 хувь, Улаанбаатар хотод 66.0 хувь, улсын дунджаар 35.3 хувиар их байна (Хүснэгт I.3).

Хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдлыг тодорхойлох Жини коэффициент 2011 оны 4 дүгээр улиралд улсын дунджаар 0.381 байгаа бөгөөд хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдал улсын дунджаас Улаанбаатар хотод 0.008 нэгжээр их, бусад бүсэд 0.027-0.097 нэгжээр бага байна (Хүснэгт I.4).

Орлогын ялгаатай бүлгүүдийн хувьд тэгш бус байдлыг илэрхийлэх тухайн бүлэг доторх болон бүлэг хоорондох тэгш бус байдлыг харуулах Тейлийн индекс 2011 оны 4 дүгээр улиралд 0.332 байна (Хүснэгт I.4).

Тэгш бус байдлыг тодорхойлох өөр нэг үндсэн үзүүлэлт нь хүн амыг хэрэглээний түвшнээр нь тэнцүү 5 бүлэгт хуваах арга юм. Энэ нь хүн амыг нэг хүнд ногдох хэрэглээний хэмжээгээр нь ядуугаас чинээлэг рүү нь эрэмбэлэн, 20, 20 хувиар буюу тэнцүү 5 бүлэгт хувааж, тухайн бүлэг тус бүрийн дундаж хэрэглээний нийт хэрэглээнд эзэлж буй хувийг тооцож гаргана.

Улсын хэмжээнд 2011 оны 4 дүгээр улиралд хамгийн бага хэрэглээтэй бүлэг нийт хэрэглээний 7.6 хувийг эзэлж байхад хамгийн чинээлэг хэсгийнх 44.0 хувь байна. Энэ нь хүн амын хамгийн чинээлэг 20 хувийнхны хэрэглээний дундаж хэмжээ ядуу 20 хувийнхнаас 5.8 дахин их байгааг харуулж байна. Хамгийн чинээлэг хэсгийн хэрэглээний дундаж хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 пунктээр, харин хамгийн ядуу хэсгийнх дөнгөж 0.1 пунктээр нэмэгдсэн байна (Хүснэгт I.2.5).

Хүн амын нийт хэрэглээнд хамгийн чинээлэг бүлгийн эзлэх хувь улсын дунджаас Улаанбаатар хотод 1.9 пункт, Төвийн бүсэд 1,6 пунктээр их, Зүүн, Хангай, Баруун бүсийн хувьд 0.1-5.5 пунктээр бага байна. Түүнчлэн Улаанбаатар, Төвийн бүсэд хамгийн бага хэрэглээтэй бүлгийн нийт хэрэглээнд эзлэх хувь улсын дунджаас доогуур байна.

Зураг-I.7

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж орлого, амьжиргааны доод түвшин, бүсээр, 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар

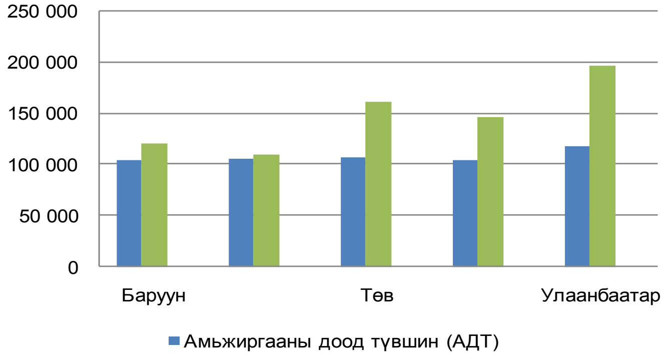

Хүснэгт-I.4

Тэгш бус байдлын хэмжигдэхүүн, жил бүрийн 4 дүгээр улирлын байдлаар, бүсээр

	Жини коэффициент		Тейлийн индекс	
	2010 X-XII	2011 X-XII	2010 X-XII	2011 X-XII
Улсын дундаж	0.362	0.381	0.269	0.332
Баруун	0.306	0.284	0.155	0.153
Хангай	0.338	0.338	0.243	0.316
Төв	0.382	0.383	0.307	0.346
Зүүн	0.352	0.354	0.242	0.274
Улаанбаатар	0.351	0.389	0.258	0.343

Хүснэгт-I.5

Нийт хэрэглээнд хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлэг тус бүрийн хэрэглээний эзлэх хувь, бүсээр, 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар

	Нийт хэрэглээ	5 бүлэг				
		I (Хамгийн ядуу)	II	III	IV	V (Чинээлэг)
Улсын дундаж	100.0	7.6	11.7	15.7	21.0	44.0
Баруун	100.0	9.3	13.7	17.2	21.3	38.5
Хангай	100.0	8.6	12.2	16.1	20.4	42.7
Төв	100.0	6.9	10.8	14.9	21.8	45.6
Зүүн	100.0	7.8	12.1	15.5	20.7	43.9
Улаанбаатар	100.0	6.9	11.0	15.2	21.0	45.9

Зураг-I.8

Нэг хүнд ногдох хэрэглээ, улсын дунджаар, хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлгээр, 2011 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар

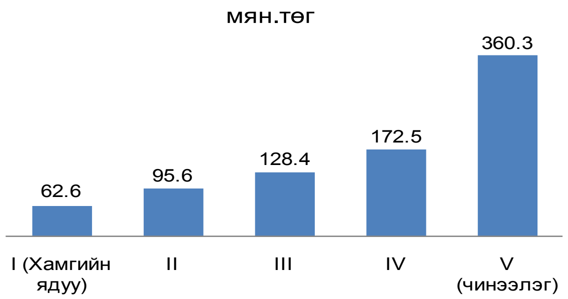

I.3 Нийгмийн эмзэг бүлэг

Нийгмийн даатгал:

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 2 сард 116.3 тэрбум төг, зарлага 104.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 31.6 тэрбум төг буюу 37.4 хувь, зарлага 10.6 тэрбум төг буюу 11.3 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 2 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.6 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 8.4 тэрбум төг буюу 68.7 хувь, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн орлого 2.9 тэрбум төг буюу 68.0 хувь, тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 19.1 тэрбум төг буюу 30.7 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 856.2 сая төг буюу 28.4 хувиар, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 356.0 сая төг буюу 12.4 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ .

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2012 оны эхний 2 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.6 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 1.4 тэрбум төг буюу 38.4 хувиар, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 2.1 тэрбум төг буюу 18.5 хувиар, тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 7.5 тэрбум төг буюу 10.3 хувь, ҮОМШӨ-ий даатгалын сангийн зарлага 136.3 сая төг буюу 3.9 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 561.5 сая төг буюу 34.2 хувиар буурсан байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 77.3 тэрбум төг болсны 72.4 хувийг өндөр настны, 12.1 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 9.3 хувийг цэргийн, 6.2 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 5.7 хувь, цэргийн тэтгэвэр 47.3 хувиар, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 3.2 хувиар нэмэгдэж, харин тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 6.2 хувиар буурчээ. (Зураг I.9).

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 2 сард 406.5 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 261.9 мянга буюу 64.4 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 144.6 мянга буюу 35.6 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 77.2 мянга буюу 23.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 59.1 мянга буюу 29.1 хувь, төсөвт байгууллагынх 18.1 мянга буюу 14.3 хувиар нэмэгджээ.

Зураг-I.9

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, 2012 оны эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

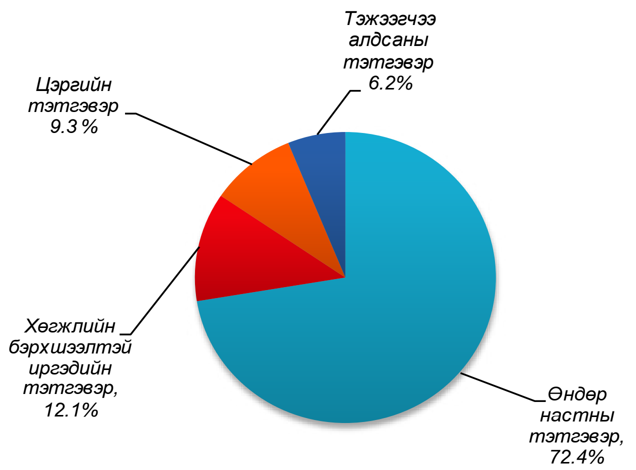

Зураг-I.10

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2012 оны эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

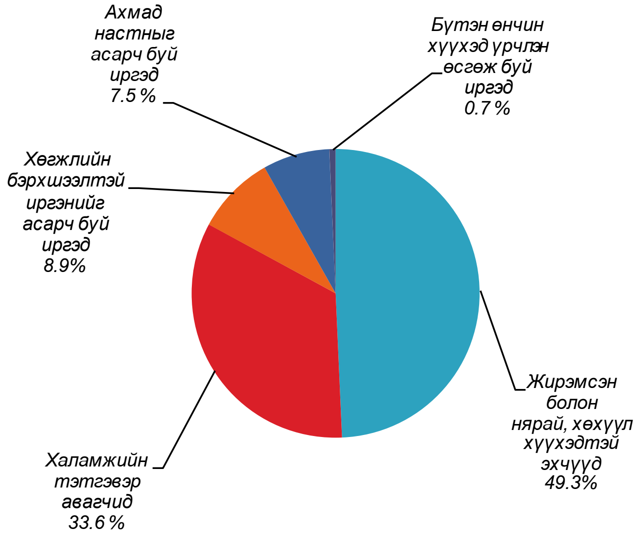

Нийгмийн халамж:

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 2 сард 159.7 мян.хүнд 10.5 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 22.3 мян.хүн буюу 16.2 хувиар, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 1.2 тэрбум төг буюу 13.3 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 49.3 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 33.6 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.9 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 7.5 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 0.7 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.10).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 2 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 5.4 тэрбум төг буюу 51.7 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 3.4 тэрбум төг буюу 32.4 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд 935.6 сая төг буюу 8.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 645.2 сая төг буюу 6.1 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 96.7 сая төг буюу 0.9 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.11).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 2 сард 53.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 мян.хүн буюу 4.8 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 355.3 сая төг буюу 7.0 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 135.0 мян.хүн хамрагдсаны 8.9 хувь нь ахмад настан, 3.3 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 2.6 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 81.3 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 3.9 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.

Алдарт эхийн одонтой 104.5 мянган эхчүүдэд 2012 оны эхний 2 сард 18.7 тэрбум төгрөгийн тусламж олгосон байна.

"Хүний хөгжил" сангаас 2012 оны эхний 2 сард 119.0 тэрбум төгрөгийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 98.3 хувь нь 21 мян. төг, 0.9 хувь нь 70 мян. төг, 0.8 хувь нь 10 мян. төгрөг бэлнээр авсан иргэд байна.

Зураг-I.11

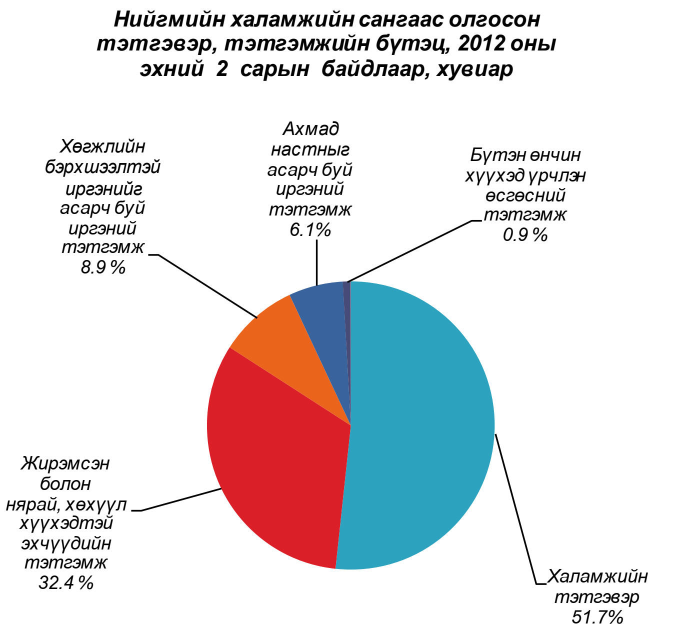

Зураг-I.12

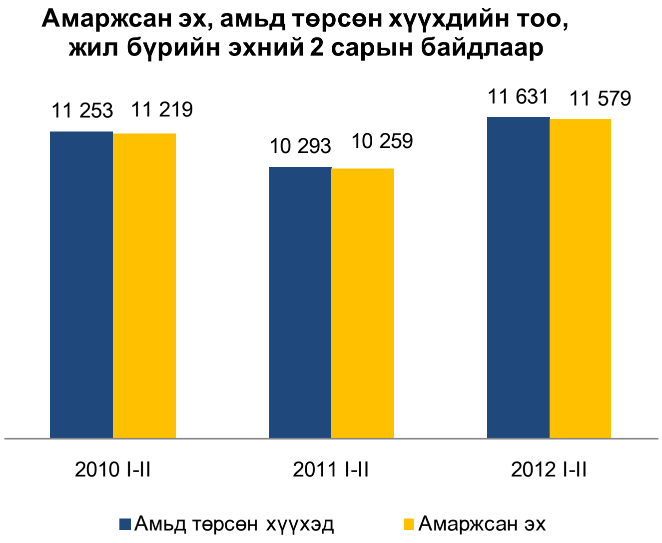

I.4 Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 11579 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1320 эх буюу 12.9 хувь, төрсөн хүүхдийн тоо (амьд төрөлтөөр) 11631 болж, 1338 хүүхэд буюу 13.0 хувиар өслөө (Зураг I.12) Энэ оны 2 дугаар сард 5598 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 495 хүүхэд буюу 9.7 хувиар илүү байна.

Улсын хэмжээгээр нэг хүртэлх насандаа 206 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 15 хүүхэд буюу 7.9 хувиар нэмэгдэж, 1-5 хүртэлх насны 38 хүүхэд эндэж өмнөх оны мөн үеийнхтэй ижил түвшинд байна (Зураг I.13). Энэ оны эхний 2 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 7 эх эндсэн байна.

Зураг-I.13

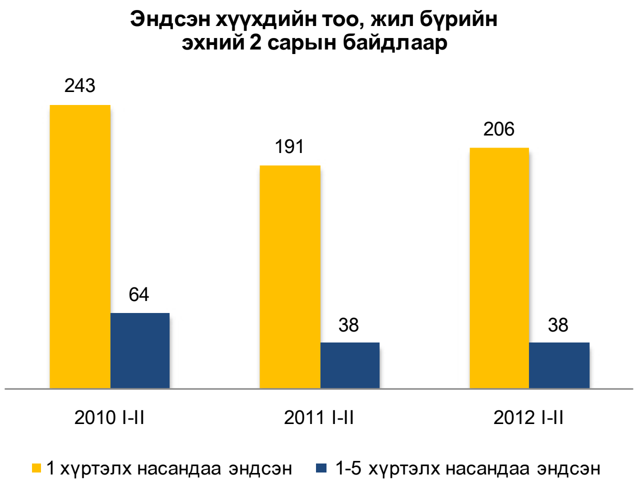

Тайлбар: *Тав хүртэлх насны хүүхдэд 0-4 нас 365 хүртэл хоногтой хүүхдийг хамруулав.

Нэг хүртэлх насандаа 2012 оны 2 дугаар сард 101 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхдээр нэмэгдэж, 1-5 хүртэлх насандаа 17 хүүхэд эндэж, 5 хүүхдээр буурсан байна. Энэ оны 2 дугаар сард 3 эх эндсэн байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2012 оны эхний 2 сард сард 18 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (36), Өвөрхангай (32), Сүхбаатар (31), Архангай (30), Хэнтий (30), Дорноговь (29), Төв (28) аймагт улсын дунджаас 10-18 хүүхдээр, Увс (21), Орхон (21), Завхан (20), Баянхонгор (19), Өмнөговь (19) аймагт 1-3 хүүхдээр илүү байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насандаа* эндсэн хүүхдийн тоо энэ оны эхний 2 сард 21 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурчээ. Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоо 2012 оны 2 дугаар сард 118 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан байна.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны эхний 2 сард 7220 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 987 хүн буюу 15.8 хувиар нэмэгдэхэд цусан суулгаар өвчлөгчдийн тоо 14 хүн буюу 6.9 хувь, сүрьеэгээр 23 хүн буюу 3.7 хувиар буурсан хэдий ч, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 52 хүн буюу 8.2 хувь, трихомониаз өвчнөөр 40 хүн буюу 6.1 хувь, салхин цэцгээр 36 хүн буюу 5.8 хувь, вирүст хепатитээр 19 хүн буюу 0.8 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 5 хүн буюу 0.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны 2 дугаар сард 3405 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 222 хүн буюу 7.0 хувиар нэмэгдэхэд цусан суулгаар өвчлөгчдийн тоо 17 хүн буюу 18.5 хувь, сүрьеэгээр 57 хүн буюу 16.4 хувь, тэмбүүгээр 50 хүн буюу 13.2 хувь, салхин цэцгээр 33 хүн буюу 9.8 хувь, вирүст хепатитээр 82 хүн буюу 8.5 хувь, гонококкт халдвараар 34 хүн буюу 7.9 хувь, трихомониазаар өвчлөгчдийн тоо 29 хүн буюу 7.8 хувиар буурсан хэдий ч гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 13.7 дахин нэмэгдсэнээс голлон шалтгаалав.

10 000 хүн тутамд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2012 оны эхний 2 сард улсын дунджаар 25 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хүнээр нэмэгдэв (Зураг I.14).

Зураг-I.14

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

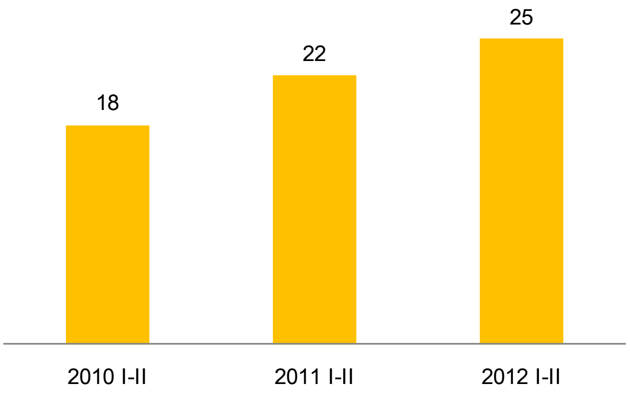

Зураг-I.15

Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

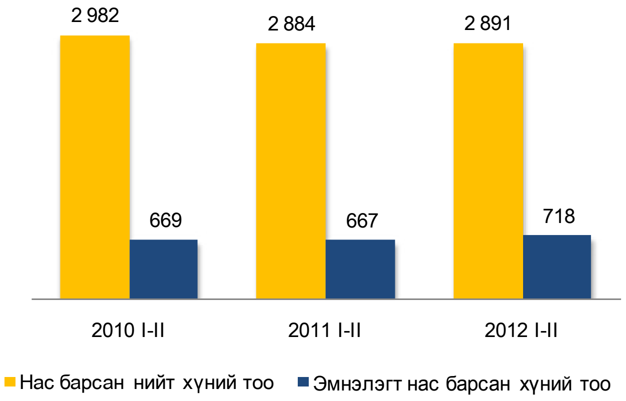

Улаанбаатар хотод 2012 оны 2 дугаар сард ХДХВ/ДОХ-ын 3 тохиолдол илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 105 болов.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 2891 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 7 хүн буюу 0.2 хувиар нэмэгдэв (Зураг I.15). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 2 сард 718 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 51 хүн буюу 7.6 хувиар өсөв. Энэ нь нийт нас баралтын 24.8 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо 2012 оны 2 дугаар сард 1485 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 33 хүн буюу 2.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

Эмнэлэгт 2012 оны эхний 2 сард 123.3 мян.хүн хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 15900 хүн буюу 14.8 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 оны 2 дугаар сард 58.9 мянга болж,

өмнөх оны мөн үеийнхээс 8549 хүн буюу 16.9 хувиар өсөв.

Хувийн эмнэлгүүд 2012 оны эхний 2 сард 194.9 мян.хүнд үйлчилж, 5.6 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 27.2 хувиар нэмэгдэж, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 75.7 хувиар өсөв.

I.5. Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 3974 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 648 хэргээр буюу 19.5 хувиар өсчээ (Зураг I.16). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (435), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (115), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (61), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (32) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 55.7 хувь нь нийслэлд, 42.9 хувь нь аймгуудад, 0.8 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.6 хувь нь бусад газарт 2012 оны эхний 2 сард бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 49.6 хувийг хүндэвтэр, 39.1 хувийг хөнгөн, 9.1 хувийг хүнд, 2.2 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хүндэвтэр хэргийнх 1.0 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.3 пунктээр нэмэгдэж, хөнгөн хэргийнх 0.9 пункт, хүнд хэргийнх 0.4 пунктээр буурсан байна (Зураг I.17).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Завхан аймагт 65.1 хувь, Хэнтий аймагт 54.3 хувь, Дундговь аймагт 52.8 хувь, Дорнод аймагт 46.3 хувь, Баянхонгор аймагт 43.6 хувь, Баян-Өлгий аймагт 37.7 хувь, Сүхбаатар аймагт 36.0 хувь, Өвөрхангай аймагт 35.8 хувь, Орхон аймагт 34.9 хувь, Говь-Алтай аймагт 33.3 хувь, Төв аймагт 26.8 хувь, Булган аймагт 23.7 хувь, Хөвсгөл аймагт 22.2 хувь, Өмнөговь аймагт 20.0 хувь, Дархан-Уул аймагт 17.4 хувь, Сэлэнгэ аймагт 16.2 хувь, Улаанбаатар хотод 18.2 хувиар нэмэгдэж, харин Увс аймагт 41.9 хувь, Ховд аймагт 36.0 хувь, Говьсүмбэр аймагт 10.3 хувь, Дорноговь аймагт 9.9 хувь, Архангай аймагт 7.1 хувиар буурсан байна.

Зураг-I.16

Зураг-I.17

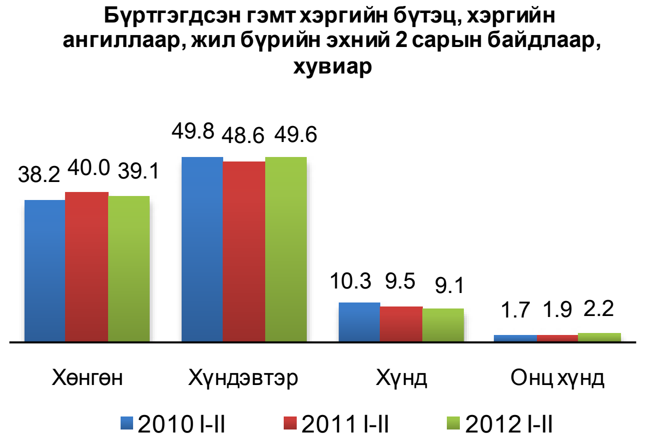

Зураг-I.18

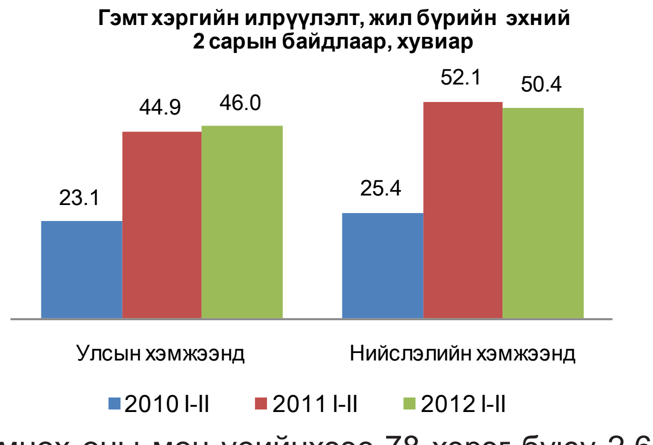

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 126 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 78 хэрэг буюу 2.6 дахин нэмэгдсэн байна. Малын хулгайн 356 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 9.0 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 86 хэрэг буюу 31.9 хувиар өсчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 1413 хэргийн 650 буюу 46.0 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын хэмжээнд 1.1 пунктээр нэмэгдэж, нийслэлийн хэмжээнд 1.7 пунктээр буурав. (Зураг I.18).

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 2012 оны эхний 2 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 48.1 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 56.0 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 8.1 хувь, бүлэглэн үйлдсэн хэрэг 22.3 хувиар өсчээ.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүн тутамд улсын дунджаар 2012 оны эхний 2 сард 21 гэмт хэрэг ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хэрэг буюу 16.7 хувиар нэмэгдэв.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 оны эхний 2 сард 3121 болж, 209 буюу 6.7 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 422 буюу 13.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 5.7 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өсчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын эзлэх хувь 2012 оны эхний 2 сард 11.4 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 пункт, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийнх 9.9 хувь болж 2.4 пункт, малчдынх 10.5 хувь болж 2.5 пунктээр нэмэгдэж, харин ажилгүй иргэдийн эзлэх хувь 55.7 болж 4.0 пунктээр, төрийн албан хаагчдынх 3.6 хувь болж 1.2 пункт, оюутан, сурагчдынх 6.1 хувь болж 1.6 пунктээр буурсан бол гэмт хэрэгт холбогдсон төрийн бус байгууллагын ажилтан 1.5 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 33.1 хувь нь гэр, орон сууцанд, 13.9 хувь нь гудамж, талбайд, 14.6 хувь нь олон нийтийн газарт, 6.7 хувь нь авто замд, 7.8 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 2.3 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.5 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.3 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 18.8 хувь нь бусад газарт 2012 оны эхний 2 сард үйлдэгджээ.

Харин гэмт хэргийн улмаас 1235 хүн гэмтэж, 253 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 53 буюу 4.5 хувиар, нас барсан хүний тоо 7 буюу 2.8 хувиар өссөн байна (Зураг I.20).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 оны эхний 2 сард 7.4 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 2.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 1859.0 сая төг буюу 33.5 хувиар, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 1237.7 сая төг буюу 2.5 дахин өссөн байна (Зураг I.21). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын

Зураг-I.19

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

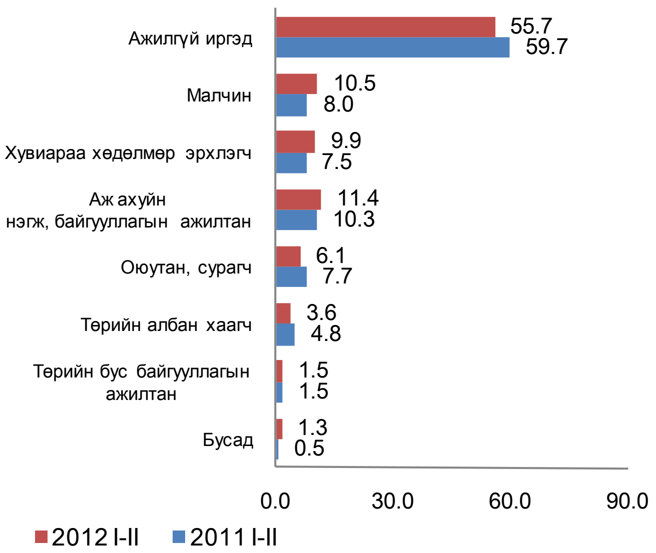

Зураг-I.20

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

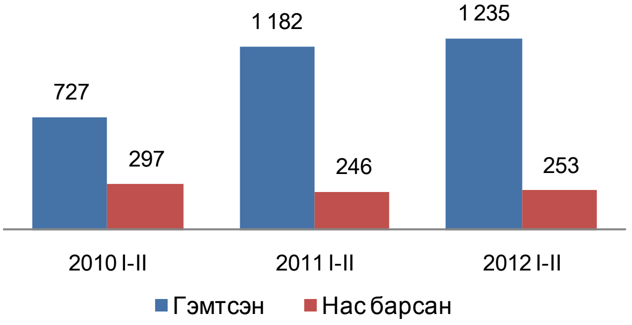

Зураг-I.21

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

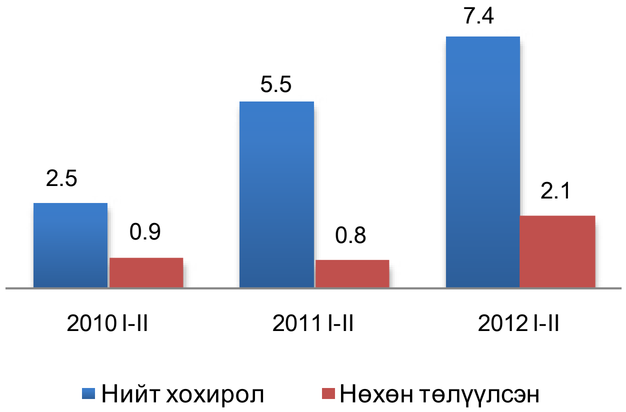

хэмжээ нэмэгдэхэд хувийн өмчит байгууллагад учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 1067.8 сая төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 92.0 хувь буюу 6.8 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2012 оны эхний 2 сард 3703 болж, 211 буюу 5.7 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 1395 буюу 37.7 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Түүнчлэн гэмт хэргийн улмаас нийт 18 байгууллагад хохирол учирсны 10 нь төрийн, 3 нь төрийн бус, 5 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 20.4 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 2.1 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 255 буюу 1.3 хувиар, баривчлагдсан хүний тоо 95 буюу 4.7 хувиар өссөн байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүд

II.1 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.5 хувь, оны эхнээс 5.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.4 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 7.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Түүнчлэн согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн дүн 0.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 0.8 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааны бүлэг болон эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийнх тус бүр 1.1 хувь, тээврийнх 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 8.6 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.3 хувь өсч, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн дүн тогтвортой, харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлш болон холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээнийх 0.2-0.9 хувиар буурсан байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 2 дугаар сард оны эхнээс 5.4 хувь өссөний дотор хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 12.4 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 11.2 хувь, тээврийн бүлгийнх 5.6 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 3.2 хувиар нэмэгджээ.

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгийн дүнгээр

Хувь

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2011 XII / 2010 XII	2011 XII / 2011 XI	2012 II / 2012 I
Ерөнхий индекс	100.0	112.4	105.4	102.5
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	115.4	112.4	107.2
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	103.9	102.6	100.6
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	114.8	103.2	100.8
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	112.5	98.8	99.1
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	4.7	108.4	102.7	101.1
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	104.2	102.7	101.1
Тээвэр	12.2	117.0	105.6	100.3
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	99.5	99.6	99.8
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	102.9	101.8	100.6
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	109.9	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	117.6	111.2	108.6
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	106.0	101.5	100.3

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны 2 дугаар сард оны эхнээс 3.5 хувиар өссөн бол 2012 оны 2 дугаар сард 5.4 хувь болж, өсөлт 1.9 пунктээр нэмэгдсэн байна (Зураг II.1).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас бүх аймаг болон нийслэлд 0.4-6.2 хувиар өсчээ (Зураг II.2).

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас бүх аймагт 7.3-48.0 хувиар өссөний дотор Дархан-Уул (48.0%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Завхан (4.7%), Дундговь (0.8%), Орхон (0.2%), Говьсүмбэр (0.2%), Сүхбаатар (0.1%) аймагт буурч, Архангай, Баянхонгор, Булган, Дорноговь, Дорнод, Өвөрхангай, Хэнтий, Баян-Өлгий аймагт тогтвортой, бусад 8 аймагт 0.1-4.7 хувиар өсчээ.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Говьсүмбэр (7.2%) аймагт буурч, Хэнтий аймагт тогтвортой, бусад 19 аймагт 0.2-13.6 хувиар өссөн байна. Баянхонгор (13.6%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Баянхонгор (8.9%), Сүхбаатар (3.0%), Өвөрхангай (0.4%), Төв (0.2%) аймагт буурч, Говьсүмбэр, Булган аймагт тогтвортой, бусад 15 аймагт 0.7-29.3 хувиар өссөн байна. Сэлэнгэ (29.3%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байлаа.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас Дархан-Уул аймагт хамгийн их буюу 6.2 хувиар өслөө. Энэ өсөлтөд хүнсний барааны бүлгийн үнэ 19.2 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 48.0 хувь, сүү, сүүн, бүтээгдэхүүнийх 10.9 хувь, жимс, жимсгэнийх 15.0 хувь, төмс, хүнсний ногооных 7.4 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 2 дугаар сард оны эхнээс бүх аймагт 2.9-8.6 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 2 дугаар сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.6 хувь, оны эхнээс 5.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.3 хувиар өслөө

Зураг-II.1

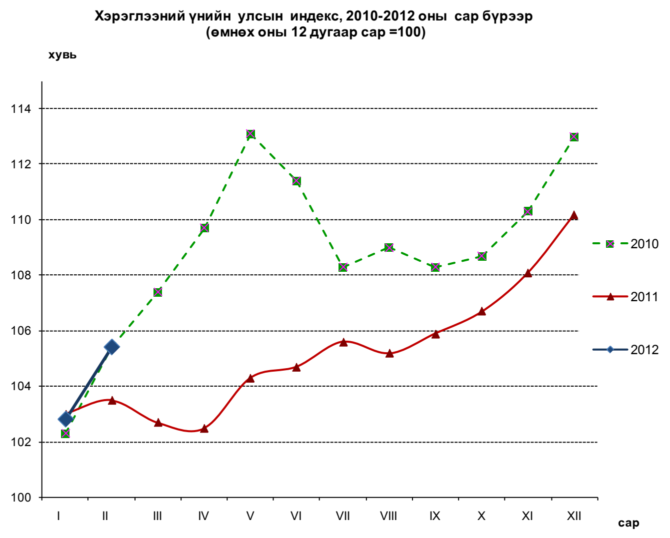

Зураг-II.2

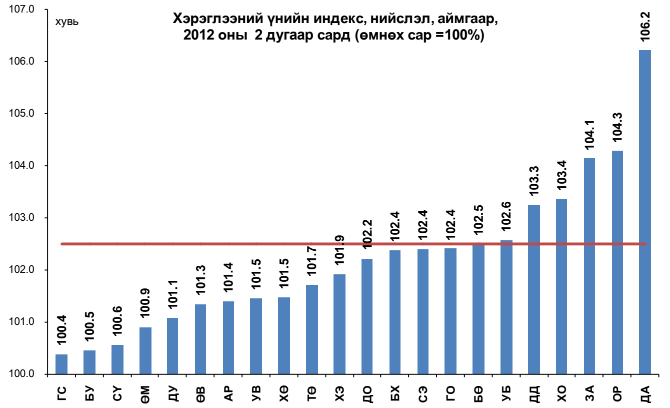

Улаанбаатар хотод хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 2.6 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 6.7 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ. Түүнчлэн согтууруулах ундаа, тамхины бүлэг, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх тус бүр 0.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 1.0 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 1.5 хувь, тээврийн бүлгийнх 1.7 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 1.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 11.8 хувиар өсчээ. Харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн дүн 2.1 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн

үйлчилгээнийх 0.4 хувиар буурч, эдгээрээс бусад бүлгийн үнэ тогтвортой байв (Зураг 3).

Улаанбаатар хотод 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 28.3 хувийнх нь үнэ өсч, 2.7 хувийнх нь үнэ буурч, 69.0 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 53.8 хувь буюу 50 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.3

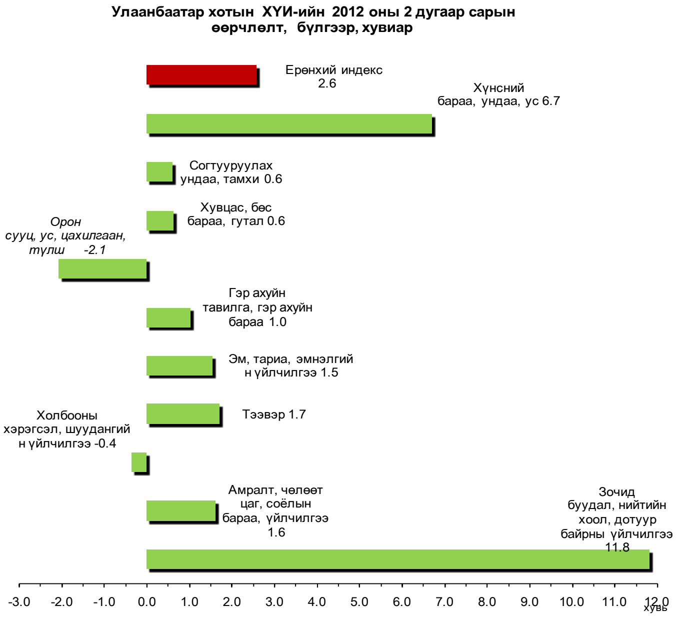

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2012 оны 2 дугаар сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	6.7	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн өсөлтөд мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 15.5 хувь, сүү, сүүн, бүтээгдэхүүнийх 1.1 хувь, төрөл бүрийн өөх, тосных 2.8 хувь, төмс, хүнсний ногооных 3.3 хувь, сахар, чихрийнх 1.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд согтууруулах ундааны дэд бүлгийн үнэ 0.6 хувь, тамхины 0.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хөвөн бөс, барааны дэд бүлгийн үнэ 3.0 хувь, бүх төрлийн хувцасных 0.6 хувь, хувцас засвар, цэвэрлэгээнийх 3.2 хувь, бүх төрлийн гутлынх 0.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	-2.1	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн бууралтад 1 уут түлшний модны үнэ 6.9 хувь, нүүрснийх 7.1 хувиар буурсан нь нөлөөлөв.
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	1.0	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд оёмол, нэхмэл эдлэлийн үнэ 5.0 хувь, гэр ахуйн шилэн эдлэл, сав, суулганых 7.5 хувь, багаж хэрэгслэлийнх 1.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	1.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд амбулаторийн үзлэгийн хөлс 39.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Тээвэр	1.7	Тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөд судалгаанд сонгогдсон суудлын тэрэгний үнэ 9.8 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	-0.4	Энэ бүлгийн үнийн бууралтад судалгаанд сонгогдсон гар утасны үнэ 26.8 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	1.6	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд ширээний компьютерийн үнэ 9.2 хувь, сагсан бөмбөгийн үнэ 15.0 хувь, Монгол зурхайн цаг тооны бичгийнх 9.6 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	11.8	Энэ бүлгийн үнийн өсөлт нь цайны газрын хоолны үнэ 10.4 хувь, зоогийн газрын шилтэй пивоны үнэ 35.0 хувиар нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 2 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Увс, Дорноговь, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд аймагт хамгийн бага буюу 25.0-28.3 мян.төг, Сэлэнгэ Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 38.0-40.0 мян.төг, адууны ширнийх Булган, Увс, Дархан-Уул, Завхан, Дорноговь аймагт хамгийн бага буюу 27.5-35.0 мян.төг, Баян-Өлгий, Архангай, Төв аймагт хамгийн их буюу 44.5-45.0 мян.төг, ямааны цагаан ноолуурын үнэ Орхон, Дархан-Уул, Дорноговь, Говь-Алтай аймагт хамгийн бага буюу 40.0-45.3 мян.төг, Төв, Хөвсгөл, Баян-Өлгий, Архангай, Завхан аймагт хамгийн их буюу 50.0-55.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говь-Алтай, Ховд, Дундговь, Хөвсгөл аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 3.6-16.7 хувиар өсч, харин Баян-Өлгий, Баянхонгор, Өвөрхангай, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Төв, Дорнод аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Баян-Өлгий, Төв, Архангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-6.0 мян.төг буюу 2.3-18.8 хувиар өсч, Ховд, Өвөрхангай, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны цагаан ноолуурын 1 кг-ын дундаж үнэ Хөвсгөл, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Завхан, Төв аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 1.9-11.1 хувиар өсч, харин Архангай, Орхон аймагт 5.0-11.0 мян.төг буюу 9.1-21.6 хувиар буурчээ.

Зураг-II.4

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн эхний 2 сард, мян.төг

Зураг-II.5

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн эхний 2 сард, мян.төг

Зураг-II.6

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн эхний 2 сард, мян.төг

Зураг-II.7

Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн эхний 2 сард, мян.төг

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ 2012 оны 2 дугаар сард

Улаанбаатар хотод 2012 оны 2 дугаар сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 37 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс эх орны үйлдвэрийн хөнгөн бетоны үнэ 2012 оны 2 дугаар сард 19.5 мян.төг буюу 20.4 хувь, хуурай палкных 4.0 мян.төг буюу 20.0 хувь, шалны банзных (ховилгүй) 10.0 мян.төг буюу 7.1 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн хар цаасны үнэ (чулуутай) 3.0 мян.төг буюу 20.0 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн хар цаасны (чулуугүй) үнэ 2.0 мян.төг буюу 28.6 хувь, крантных 10.0 мян.төг буюу 25.0 хувь, уян шүршүүрийнх 3.0 мян төг буюу 20.0 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, өдрийн гэрлийнх (суурьгүй) 0.2 мян.төг буюу 11.1 хувь, шаазан угаагуурынх 5.0 мян.төг буюу 9.1 хувь, шахмал шалных 1.0 мян.төг буюу 9.1 хувь, цонхны шилнийх (нөлөөгүй) 1.0 мян.төг буюу 8.3 хувиар өсч, харин тараган цавуу болон дүүжин таазны үнэ тус бүр 0.5 мян.төг буюу 12.5 хувиар буурчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаасны үнэ 1.0 мян.төг буюу 22.2 хувиар өсөв.

Өмнөх сарынхаас 2012 оны 2 дугаар сард ОХУ-д үйлдвэрлэсэн хар цаасны (чулуутай) үнэ 2.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар буурсан байна. Бусад материалын үнэ тогтвортой байлаа.

II.2 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 6238.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 90.9 тэрбум төг буюу 1.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1370.9 тэрбум төг буюу 28.2 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 48.0 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 16.0 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 16.7 хувийг төгрөгийн харилцах, 11.9 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.4 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.9). Мөнгөний нийлүүлэлтэд төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.5 пункт, гадаад валютын харилцахынх 0.6 пунктээр өсч, харин төгрөгийн харилцахын эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.3 пункт, гадаад валютын хадгаламж 0.7 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.1 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 1500.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 65.5 тэрбум төг буюу 4.2 хувиар буурав. Бага мөнгө өмнөх оны мөн үеийнхээс 469.1 тэрбум төг буюу 45.5 хувиар нэмэгдэхэд төгрөгийн харилцах 347.1 тэрбум төг буюу 50.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 3996.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 110.0 тэрбум төг буюу 2.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 842.3 тэрбум төг буюу 26.7 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 2996.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 137.3 тэрбум төг буюу 4.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 684.8 тэрбум төг буюу 29.6 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 999.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 27.1 тэрбум төг буюу 2.6 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 157.6 тэрбум төг буюу 18.7 хувиар нэмэгджээ (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 673.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 16.8 тэрбум төг буюу 2.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 199.3 тэрбум төг буюу 42.0 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (M0) 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 1516.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 36.7 тэрбум төг буюу 2.4 хувиар буурлаа. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2012

Зураг-II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

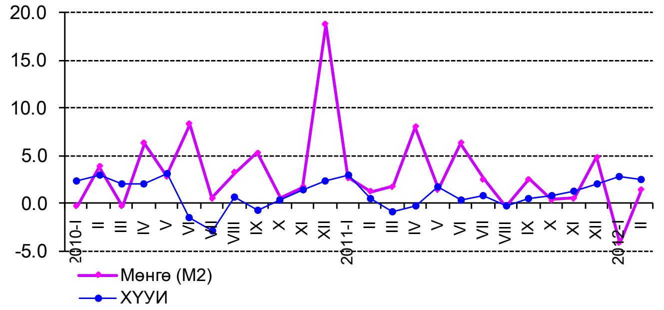

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 II	2012 I	2012 II
Мөнгөний нийлүүлэлт M2	**4 867.4**	**6 147.5**	**6 238.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	63.2	27.9	28.2
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.3	- 4.1	1.5
Нийт хадгаламж	**3 153.7**	**3 886.0**	**3 996.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	61.0	26.7	26.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.9	- 0.1	2.8
Төгрөгийн хадгаламж	**2 311.6**	**2 859.1**	**2 996.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	69.2	27.8	29.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.4	- 1.8	4.8
Валютын хадгаламж	**842.1**	**1 026.8**	**999.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	42.1	23.8	18.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.5	5.0	- 2.6

Зураг-II.9

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 2 дугаар сарын эцсийн байдлаар

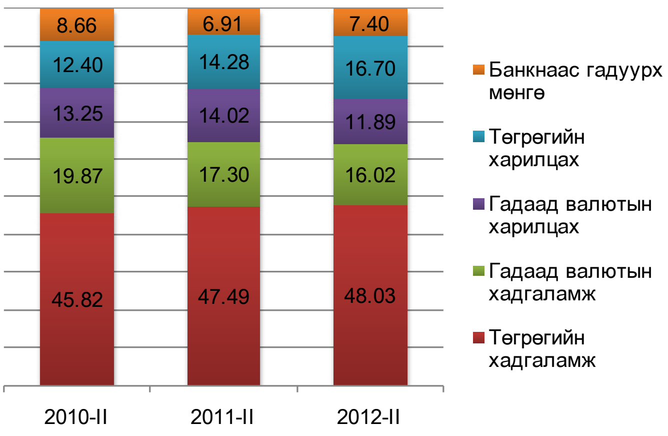

оны 2 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 53.4 тэрбум төг буюу 5.9 хувиар буурч, 844.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 8339.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 184.3 тэрбум төг буюу 2.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2157.3 тэрбум төг буюу 34.9 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 5706.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 58.6 тэрбум төг буюу 1.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2179.9 тэрбум төг буюу 61.8 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст нийт зээлийн 3159.2 тэрбум төг буюу 55.3 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 2513.7 тэрбум төг буюу 44.1 хувь нь, улсын байгууллагад 11.0 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь, санхүүгийн бусад байгууллагад 15.2 тэрбум төг буюу 0.3 хувь нь, 7.2 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь бусад байгуудллагад ноогдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 323.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.3 тэрбум төг буюу 1.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 37.1 тэрбум төг буюу 10.3 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.7 хувийг эзэлж, өмнөх сарынхаас 0.1 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.5 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 176.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 102.5 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, өмнөх оны мөн үеийнхээс 63.7 тэрбум төг буюу 56.6 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 3.1 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх сарынхаас 1.8 пунктээр өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 пунктээр буурсан байна (Хүснэгт II.4).

Энэ оны 2 дугаар сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 67.5 хувь нь ХААН банк, Голомт банк, Худалдаа, хөгжлийн банканд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны 1 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарын түвшинд, харин өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 пунктээр буурч, жилийн хүү

Зураг-II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

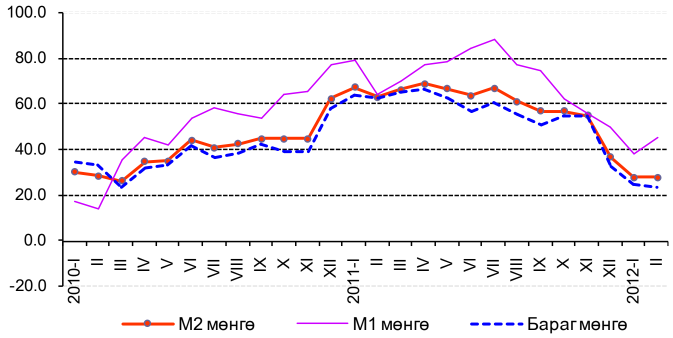

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 II	2012 I	2012 II
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**3 526.3**	**5 647.6**	**5 706.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	29.8	64.2	61.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.5	0.1	1.0
Чанаргүй зээл	**360.4**	**326.6**	**323.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 18.9	- 9.6	- 10.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.3	- 1.0	- 1.0
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**112.6**	**73.8**	**176.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 23.6	- 28.3	56.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	9.3	0.1	138.8
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**10.2**	**5.8**	**5.7**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**3.2**	**1.3**	**3.1**

Зураг-II.11

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

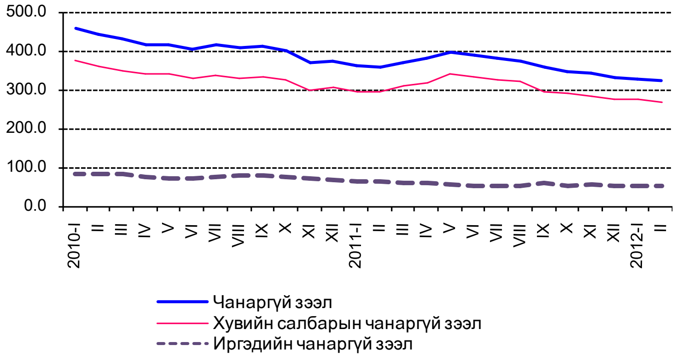

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень*

15.5 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 0.9 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.5 пунктээр өсч, жилийн хүү 13.0 хувь боллоо (Зураг II.12).

Зураг-II.12

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

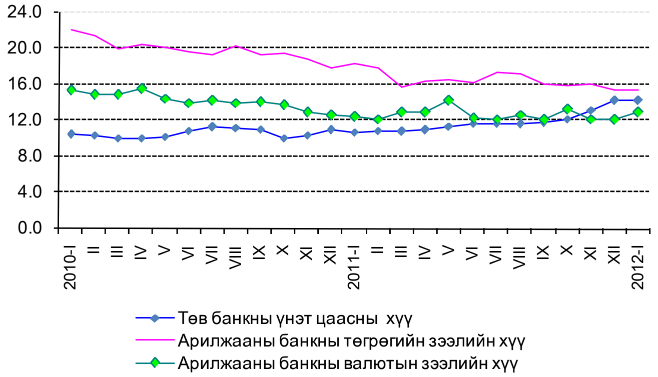

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 25.0 сая ам.доллар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 99.6 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 2217.6 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 20.2 долоо хоног буюу 5.1 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.13).

Зураг-II.13

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

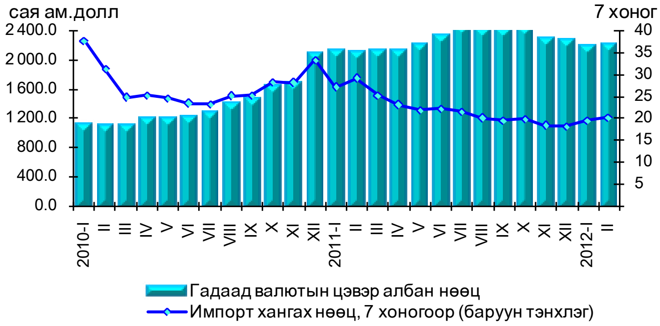

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 2 дугаар сард 19 өдөр явагдаж, 2.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 7.2 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.1 тэрбум төг буюу 43.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 тэрбум төг буюу 57.8 хувиар буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.3 сая ш буюу 48.5 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 сая ш буюу 1.6 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2012 оны 2 дугаар сард 20802.7 болж, өмнөх сарынхаас 357.6 нэгжээр өсчээ (Зураг II.14). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2012 оны 2 дугаар сард 2112.0 тэрбум төг болж, харин өмнөх сарынхаас 119.5 тэрбум төг буюу 6.0 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1379.8 тэрбум төг буюу 39.5 хувиар буурлаа. (Зураг II.15).

Зураг-II.14

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

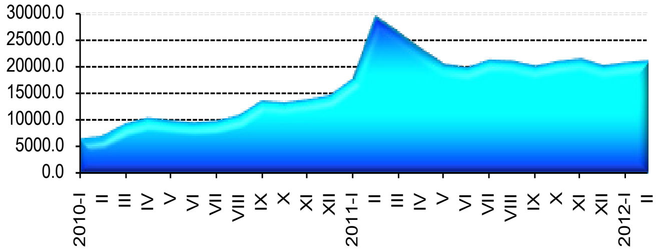

"ГЕРМЕС ЦЕНТР" хувьцаат компанийн 1.4 сая ш хувьцаа 2012 оны 2 дугаар сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Зураг-II.15

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

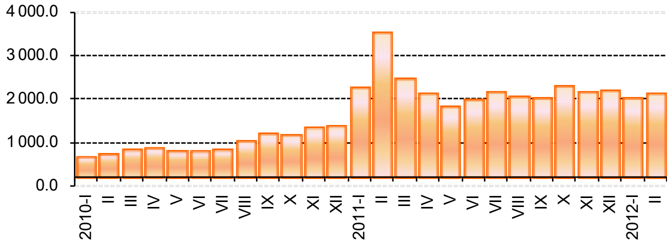

Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 2 дугаар сард 1340.7 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 87.3 төг буюу 7.0 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.5 хувиар

суларч, 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.9 хувиар чангарчээ (Зураг II.16).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 2 дугаар сард 1772.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 61.5 төг буюу 3.6 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2011 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.6 хувиар чангарсан байна (Зураг II.17).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 2 дугаар сард 212.8 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 22.3 төг буюу 11.7 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.0 хувиар суларч, 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.7 хувиар чангарчээ (Зураг II.18).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 2 дугаар сард 44.9 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.1 төг буюу 4.9 хувь суларчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.8 хувь, 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.9 хувиар суларлаа (Зураг II.19).

Хүснэгт-II.4

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2011 II	2012 I	2012 II
Ам. Доллар	**1 253.4**	**1 395.1**	**1 340.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13.3	11.0	7.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.2	1.5	- 3.9
Евро	**1 710.6**	**1 801.0**	**1 772.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13.7	7.4	3.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.1	- 0.6	- 1.6
Юань	**190.5**	**220.9**	**212.8**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 10.1	16.0	11.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.1	2.0	- 3.7
Рубль	**42.8**	**44.5**	**44.9**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 10.6	7.0	4.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.9	1.8	0.9

Зураг-II.16

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

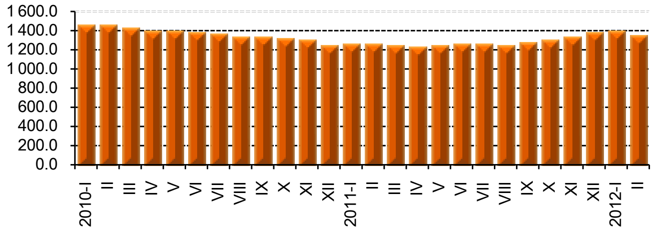

Зураг-II.17

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

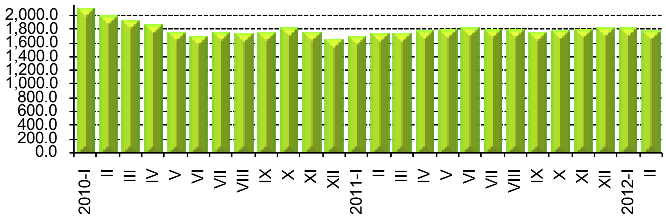

Зураг-II.18

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

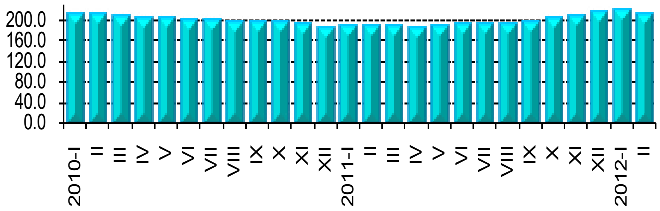

Зураг-II.19

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

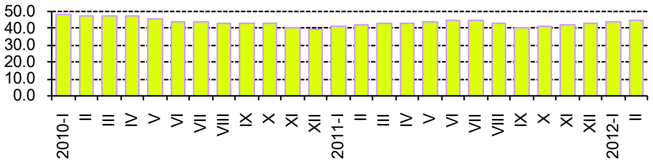

II.3 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 674.8 тэрбум төг, нийт зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 682.1 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 7.3 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 тэрбум төг буюу 3.4 дахин нэмэгдсэн байна (Зураг-II.20).

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 672.3 тэрбум төг, урсгал зардал 559.8 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 112.5 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 205.5 тэрбум төг буюу 44.0 хувь, урсгал зарлага 124.9 тэрбум төг буюу 28.7 хувиар өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны 2 дугаар сард 349.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 23.1 тэрбум төг буюу 7.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 79.8 тэрбум төг буюу 29.7 хувиар өссөн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2012 оны 2 дугаар сард 422.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 162.1 тэрбум төг буюу 62.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 198.7 тэрбум төг буюу 89.0 хувиар өсчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 2012 оны 1 дүгээр сард 65.8 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарсан бол энэ 2 дугаар сард 73.1 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Зураг-II.20

Улсын нэгдсэн төсвийн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, тэрбум төг

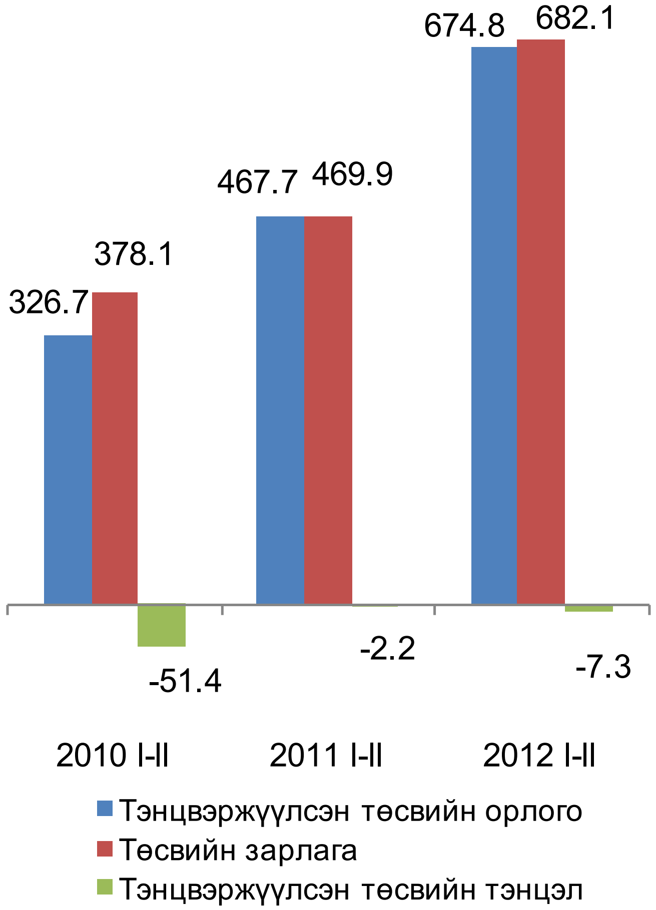

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 2 сард 674.8 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 186.4 тэрбум төг буюу 38.2 хувиар өсчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын нийт орлого 160.8 тэрбум төг буюу 37.2 хувиар өсөхөд бусад татварын орлого 59.1 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 56.3 тэрбум төг буюу 35.2 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 30.3 тэрбум төг буюу 60.5 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 14.9 тэрбум төг буюу 46.0 хувь өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлого 44.6 тэрбум төг буюу 2.3 дахин өсөхөд төсөвт газрын өөрийн орлого 16.4 тэрбум төг буюу 76.3 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 10.2 тэрбум төг, бусад нэр заагдаагүй орлого 7.5 тэрбум төг буюу 3.6 дахин, газрын тосны орлого 4.7 тэрбум төг буюу 4.3 дахин, хүү, торгуулийн орлого 4.3 тэрбум төг буюу 2.2 дахин өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 87.9 хувийг татварын орлого, 11.8 хувийг татварын бус орлого, хөрөнгийн болон тусламжийн орлого тус бүр 0.2 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын орлогын эзлэх хувь 0.6 пунктээр буурч, татварын бус орлогынх 4.7 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 682.1 тэрбум төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 212.2 тэрбум төг буюу

45.2 хувиар өсөхөд эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2.0 тэрбум төг буюу 33.1 хувиар буурсан хэдий ч хөрөнгийн зардал 89.3 тэрбум төг буюу 4.1 дахин, татаас ба шилжүүлгийн зардал 88.6 тэрбум төг буюу 38.4 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 34.8 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлд урсгал зардал 82.1 хувь, хөрөнгийн зардал 17.4 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 0.6 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс урсгал зардлын эзлэх хувь 10.5 пункт, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийнх 0.7 пунктээр буурч, хөрөнгийн зардлынх 11.2 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 2 сард 118.4 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 89.3 тэрбум төг буюу 4.1 дахин өссөн байна. Хөрөнгийн зардлын өсөлтөд дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал өмнөх оны мөн үеийнхээс 81.5 тэрбум төг буюу 4.0 дахин, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 7.8 тэрбум төг буюу 5.4 дахин нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.

II.4 Төлбөрийн тэнцэл

Төлбөрийн тэнцэл 2011 оны 4 дүгээр улиралд 183.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс алдагдал 764.4 сая ам.доллараар өсчээ.

Зураг-II.21

Бараа ба үйлчилгээний орлого, зарлага, жил бүрийн 4 дүгээр улирлын байдлаар, сая ам.долл

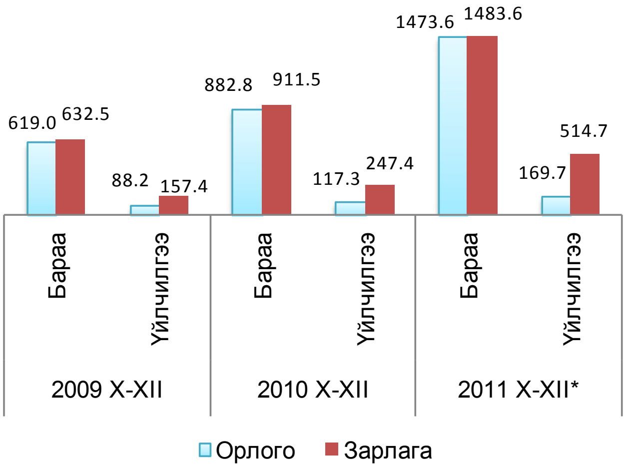

** Урьдчилсан гүйцэтгэл*

Урсгал данс

Төлбөрийн тэнцлийн урсгал данс 2011 оны 4 дүгээр улиралд 596.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 109.5 сая ам.долл буюу 22.5 хувиар өслөө. Үүнд бараа болон үйлчилгээний дансны алдагдал 355.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 196.2 сая ам.долл буюу 2.2 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Үйлчилгээний орлого 2011 оны 4 дүгээр улиралд 169.7 сая ам.долл, зарлага 514.7 сая ам.долл, алдагдал 345.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 214.9 сая ам.долл буюу 2.7 дахин өссөн байна /Зураг II.21/. Үүнд тээврийн үйлчилгээний алдагдал 220.5 сая ам.долл, аялал жуулчлалын үйлчилгээнийх 62.6 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн үйлчилгээнийх 170.8 сая ам.долл буюу 4.4 дахин, аялал жуулчлалын үйлчилгээнийх 40.7 сая ам.долл буюу 2.9 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Сүүлийн жилүүдэд урсгал данс алдагдалтай гарахад эдийн засгийн тэлэлт, уул уурхай, олборлох салбарт хэрэгжүүлж буй төслийн эрчимжилттэй холбогдон гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтаар оруулж буй машин, тоног төхөөрөмжийн импортын өсөлт болон импортын барааны тээвэрлэлтийн зардал нэмэгдэж байгаа нь нөлөөлж байна.

Харин урсгал шилжүүлэг 28.8 сая ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.1 сая ам.долл буюу 31.3 хувиар буурчээ. Ажиллагчдын мөнгөн гуйвуулга 2011 оны 4 дүгээр улиралд 0.5 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26.5 сая ам.долл буюу 98.1 хувиар буурчээ.

Хөрөнгө ба санхүүгийн данс

Хөрөнгө ба санхүүгийн дансны ашиг 2011 оны 4 дүгээр улиралд 197.0 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 909.9 сая ам.долл буюу 5.6 дахин буурсан байна.

Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт нийт дүнгээрээ 2011 оны 4 дүгээр улиралд 620.3 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 52.2 сая ам.долл буюу 9.2 хувиар өсчээ. Үүнд манай улсад гадаадаас оруулсан шууд хөрөнгө оруулалт 656.1 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 67.8 сая ам.долл буюу 11.5 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2012 оны эхний 2 сард дэлхийн 103 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 1469.3 сая ам.долл, үүнээс экспорт 529.9 сая ам.долл, импорт 939.3 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.22). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 437.7 сая ам.долл буюу 42.4 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 323.7 сая ам.долл буюу 52.6 хувь, экспортын хэмжээ 114.1 сая ам.долл буюу 27.4 хувиар өсчээ.

Өмнөх оны эхний 2 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 50.2 хувь нь БНХАУ-д, 16.8 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 33.0 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2012 оны эхний 2 сард нийт бараа эргэлтийн 44.1 хувь нь БНХАУ, 23.5 хувь нь ОХУ, 32.4 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 6.1 пункт, бусад улсынх 0.6 пунктээр буурч, ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 6.7 пунктээр өсчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 409.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 209.6 сая ам.долл буюу 2.0 дахин өсчээ. Үүнд импортын өсөлт экспортынхоос 25.2 пунктээр илүү өссөн нь нөлөөлжээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны 2 дугаар сард 60.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2012 оны 2 дугаар сард 154.8 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 94.6 сая ам.долл буюу 2.6 дахин өсчээ.

Экспорт

Манай улс 2012 оны эхний 2 сард нийт 35 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 91.2 хувь, Канад улсад 2.7 хувь, ОХУ-д 1.9 хувь, Энэтхэг болон БНСУ-д тус бүр 0.7 хувь, Судан улсад 0.6 хувь, Итали болон Их Британи улсад тус бүр 0.4 хувь, Вьетнам болон АНЭУ-д тус бүр 0.3 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 99.2 хувийг эзэлж байна (Зураг II.23).

Экспортын 97.7 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна (Зураг II.24).

Зураг-II.22

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, сая ам.долл

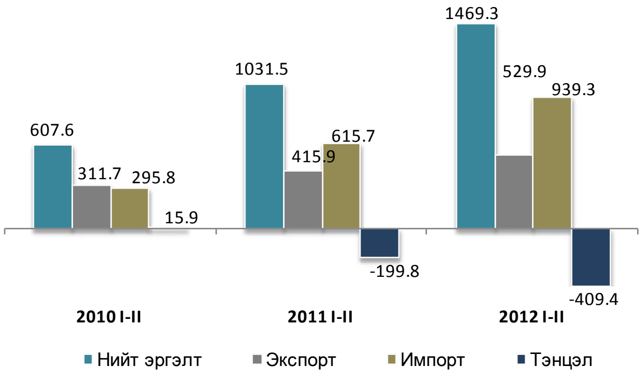

Зураг-II.23

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2012 оны эхний 2 сарын байдлаар

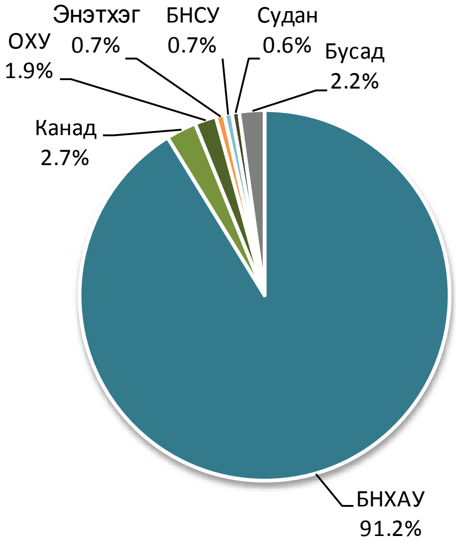

Зураг-II.24

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2012 оны эхний 2 сарын байдлаар

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

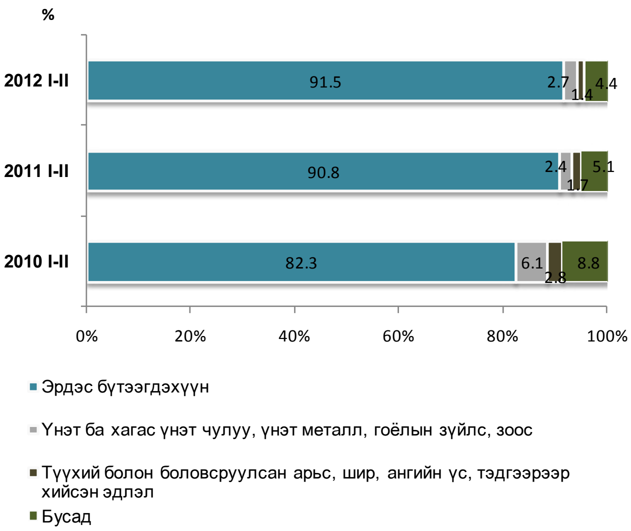

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 114.1 сая ам.долл буюу 27.4 хувиар нэмэгдэхэд экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 107.5 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв Экспортод гол нэрийн барааны эзлэх хувийг авч үзэхэд нүүрс 35.4 хувь, зэсийн баяжмал 24.2 хувь, төмрийн хүдэр 16.2 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 8.9 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 3.3 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 2.6 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 2.2 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 7.2 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 11.6 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 4.8 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.5 пунктээр буурч, нүүрснийх 13.7 пункт, төмрийн хүдрийнх 3.8 пункт, боловсруулаагүй газрын тосных 3.5 пункт, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных 0.2 пунктээр өсчээ.

Импорт

Манай улс 2012 оны эхний 2 сард нийт 99 оронтой импортын худалдаа хийсний 35.6 хувийг ОХУ-тай, 17.6 хувийг БНХАУ-тай, 9.1 хувийг АНУ-тай, 6.8 хувийг Япон улстай, 5.7 хувийг БНСУ-тай, 3.0 хувийг Белорусь улстай, 2.9 хувийг ХБНГУ-тай, 2.0 хувийг Австрали улстай хийсэн нь нийт дүнгийн 82.7 хувийг эзэлж байна (Зураг II.25). Нийт импортод голлох улсуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 9.0 пункт, Белорусь улсынх 2.8 пункт, БНСУ-ынх 0.8 пункт, Австрали улсынх 0.2 пунктээр өсч, БНХАУ-ынх 5.7 пункт, Япон улсынх 2.0 пункт, ХБНГУ-ынх 0.6 пункт, АНУ-ынх 0.1 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 323.7 сая ам.долл буюу 52.6 хувиар нэмэгдэхэд импортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 141.8 сая ам.долл, машин, механик тоног төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 54.9 сая ам.долл, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн бүлгийнх 46.6 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүнийх 20.6 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 12.2 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв. Нийт импортын 29.2 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, 21.9 хувийг авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 21.8 хувийг машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан

Хүснэгт-II.5

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.т

	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II
Нүүрс	1 055.1	1 371.8	1 689.0
Зэсийн баяжмал	91.9	87.8	92.3
Төмрийн хүдэр	300.0	612.7	1 154.3
Боловсруулаагүй газрын тос	358.7	251.1	495.9
Цайрын хүдэр, баяжмал	24.8	29.6	18.2
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	0.6	0.3	0.3

Зураг-II.25

Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2012 оны эхний 2 сарын байдлаар

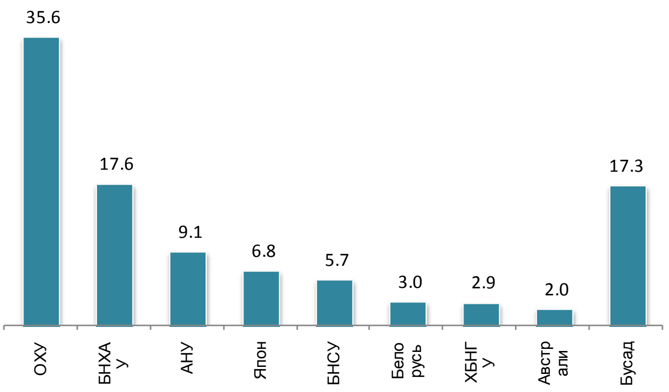

Зураг-II.26

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

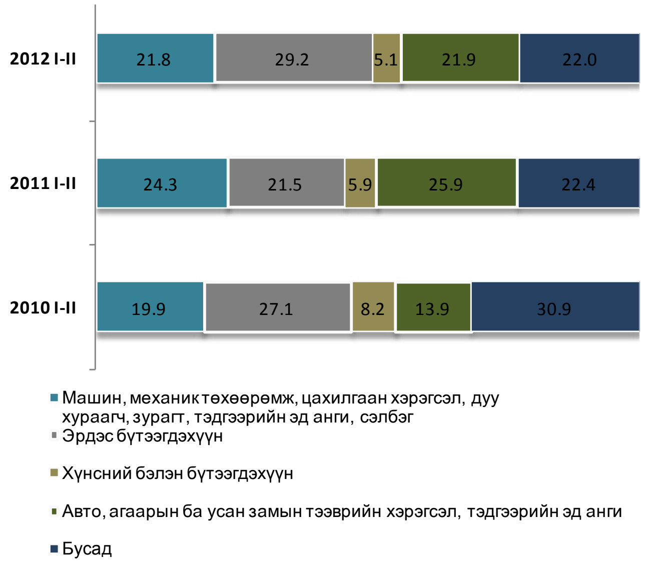

хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг, 5.8 хувийг үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн, 5.1 хувийг хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн, 3.3 хувийг хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн, 2.8 хувийг хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл, үлдсэн 10.1 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.26).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс цахилгаан эрчим хүчний импортын биет хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 9.5 сая квт.ц, үнийн дүн 1.2 сая ам.долл, гурилын импортын биет хэмжээ 9.1 мян.т, үнийн дүн 1.6 сая ам.долл, суудлын автомашины импортын биет хэмжээ 3.1 мян.ш, үнийн дүн 30.5 сая ам.долл, автобензиний импортын биет хэмжээ 35.5 мян.т, үнийн дүн 59.3 сая ам.доллараар өсчээ (Зураг X.6).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 оны эхний 2 сард 211.4 мян.т буюу 263.9 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 28.1 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 78.4 мян.т буюу 1.6 дахин өссөн байна.

2012 оны эхний 2 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Белорусь, Литва улсаас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг ХБНГУ, Тайланд, Малайз улсаас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, ОХУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, Их Британиас; ачааны автомашиныг АНУ, Белорусь, БНСУ, БНХАУ-аас голлон нийлүүлсэн байна.

Импортолсон барааны 81.2 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 16.2 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 2.5 хувийг тусламжийн бараа, 0.1 хувийг бусад төрлийн худалдаагаар нийлүүлсэн бараа эзэлж байна.

Зураг-II.27

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.ам.долл

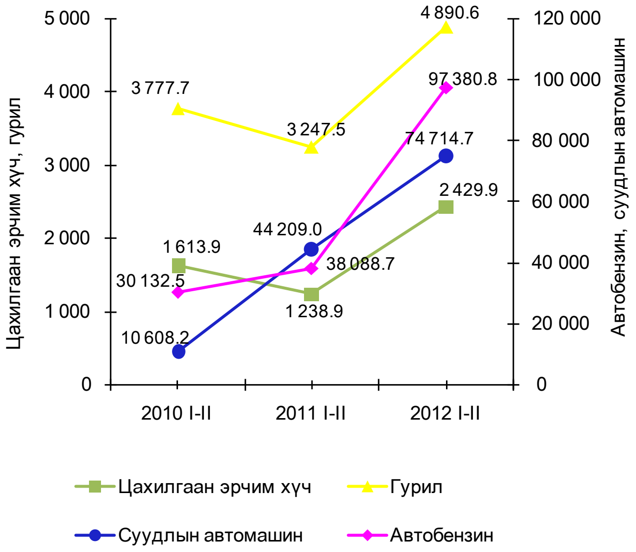

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Мал аж ахуй

Том малын зүй бус хорогдол 2012 оны эхний 2 сард улсын хэмжээнд 61.0 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 73.4 мян. толгой буюу 54.6 хувиар буурсан байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 3.1 мянга, үхэр 6.1 мянга, тэмээ 87, хонь 22.4 мянга, ямаа 29.3 мянга байна (Зураг III.1). Нийт хорогдлын 36.7 хувийг хонь, 48.0 хувийг ямаа эзэлж байна.

2012 оны эхний 2 сард Архангай аймагт оны эхэнд тоологдсон малын 0.5 хувь буюу 15.6 мянга, Ховд аймагт 0.5 хувь буюу 8.3 мянга, Увс аймагт 0.3 хувь буюу 4.7 мянга, Говь-Алтай аймагт 0.3 хувь буюу 4.7 мянга, Хөвсгөл аймагт 0.1 хувь буюу 4.1 мянга, Баянхонгор аймагт 0.2 хувь буюу 3.8 мянга, Төв аймагт 0.1 хувь буюу 2.9 мянга нь хорогдлоо. Улсын хэмжээнд хорогдсон малын

Зураг-III.1

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, аймгаар, 2012 оны эхний 2 сард, мян.толгой

72.2 хувийг эдгээр аймагт хорогдсон мал эзэлж байна (Зураг III.2).

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 2 сард 2.1 мян.мал өвчнөөр хорогдсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 мян.толгой буюу 30.0 хувиар буурсан байна

Зураг-III.2

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний 2 сард, мян.толгой

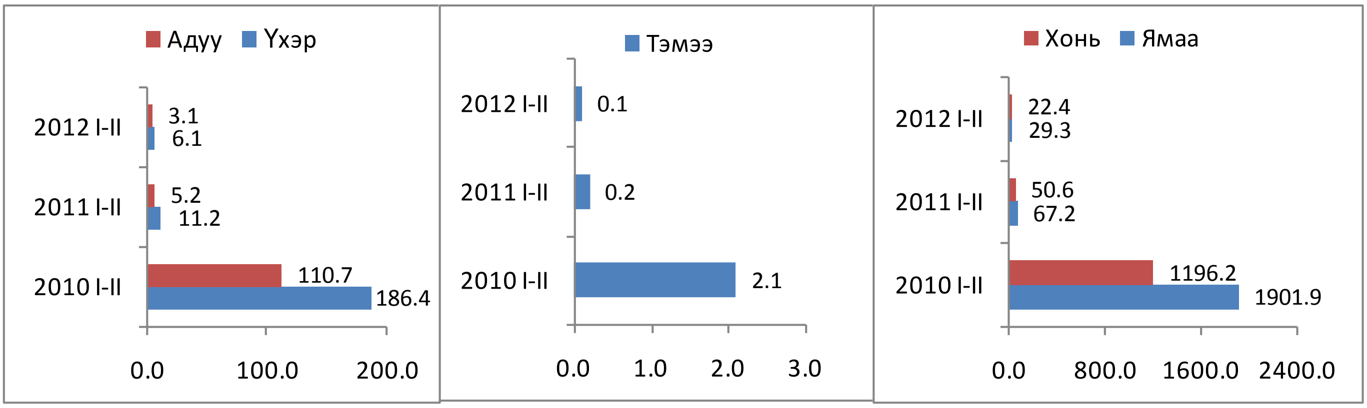

III.2 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 2 сард 287.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.6 тэрбум төг буюу 7.7 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа, молибдений баяжмал, цайрын баяжмал, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.4-77.3 хувь, архи, ариун цэврийн цаас, зүсмэл материал, хивс, шар айраг, шингэн сүү, нарийн боов, талх, амтат ус, ундаа, шахмал түлш, бетон зуурмаг зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 7.9 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин төмрийн хүдэр, нүүрс, хайлуур жоншны баяжмал, алт зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.4-34.9 хувь, катодын зэс, хиамны зүйл, төмөр замын дэр мод, гурил, тамхи, цемент, малын тэжээл, самнасан ноолуур зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.5-57.8 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 2 сард 667.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 55.8 тэрбум төг буюу 9.1 хувиар өссөн бөгөөд үүний дотор уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 16.0

Зураг-III.3

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, бууралт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар,

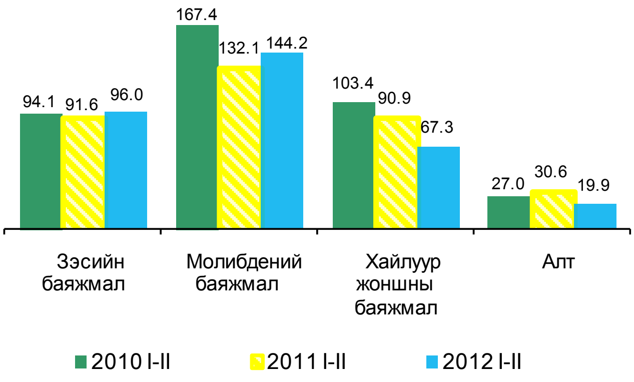

Зураг-III.4

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-II =100%

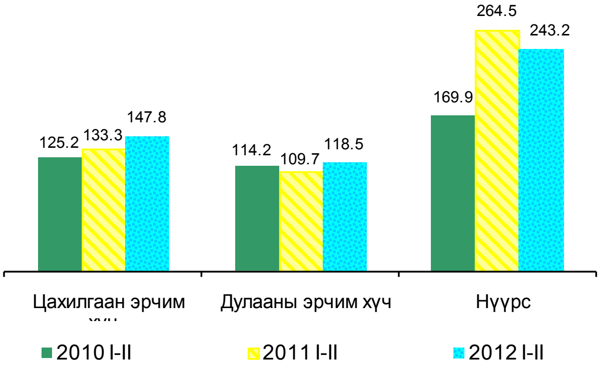

тэрбум төг буюу 3.8 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 26.4 тэрбум төг буюу 23.3 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 13.5 тэрбум төг буюу 17.4 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 2 сард оны үнээр 718.0 тэрбум төг болж, үүний 415.4 тэрбум төг буюу 57.9 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 9).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 58.9 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 28.5 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 12.6 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг 3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 2 сард 423.3 тэрбум төг болж, 375.7 тэрбум төг буюу 88.8 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 204.3 тэрбум төг болж, 39.7 тэрбум төг буюу 19.4 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 оны эхний 2 сард 28.5 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 12.6 хувь болж, 0.4 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 58.9 хувь болж, 8.2 пунктээр буурлаа (Зураг III.5).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 оны 2 дугаар сарын эцэст 53362 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2895 хүн буюу 5.7 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1203 хүн буюу 8.2 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1651 хүн буюу 7.7 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 41 хүн буюу 0.3 хувиар өслөө.

Зураг-III.5

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, хувиар

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2012 оны эхний 2 сард 5377.1 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 69.6 мян.төг буюу 1.3 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 281.1 мян.төг буюу 8.9 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 52.6 мян.төг буюу 0.5 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 34.9 мян.төг буюу 1.1 хувиар буурлаа.

III.3.Тээвэр.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 2 сард 3263.0 мян.т ачаа, давхардсан тоогоор 609.9 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 674.0 мян.т буюу 26.0 хувь, зорчигчдын тоо 37.3 мян.хүн буюу 6.5 хувиар өсчээ (Зураг III.6.а, III.6.б).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ 2012 оны эхний 2 сард 674.0 мянган тонноор өсөхөд дамжин өнгөрсөн ачааны хэмжээ 80.0 мян.т

Зураг-III.6.а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.хүн

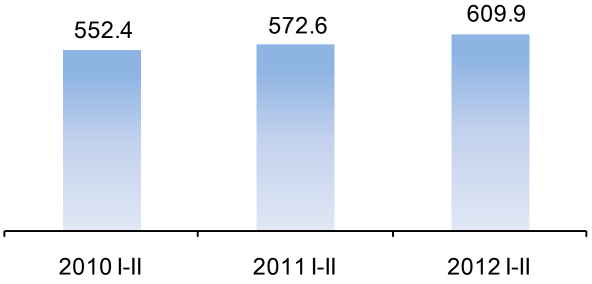

буюу 25.7 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 42.6 мян.т буюу 3.0 хувь, экспортын ачаа 561.5 мян.т буюу 83.6 хувь, импортын ачаа 149.9 мян.т буюу 71.3 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 2 дугаар сард 1529.2 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 204.5 мян.т буюу 11.8 хувиар буурч, тээврийн орлого 35.2 тэрбум төг болж, 2.3 тэрбум төг буюу 6.9 хувь, зорчигчдын тоо 316.2 мян.хүн болж, 22.4 мян.хүн буюу 7.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 13.9 тэрбум төг буюу 65.2 хувь, зорчигчдын тоо 36.5 мян.хүн буюу 13.1 хувь, тээсэн ачаа 285.2 мян.т буюу 22.9 хувиар нэмэгджээ.

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд экспортын ачаа 37.8 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.9 пунктээр нэмэгдэхэд төмрийн хүдрийн тээвэрлэлт 485.9 мян.т буюу 2.0 дахин өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин төмөр замаар дотоодод тээвэрлэсэн ачаа нийт ачаа тээвэрлэлтийн 44.1 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.8 пунктээр буурсан байна.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 2 сард 68.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.8 тэрбум төг буюу 47.3 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.1).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 2 сард 553.7 т ачаа, давхардсан тоогоор 94.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 301.6 т буюу 2.2 дахин, зорчигчдын тоо 28.4 мян.хүн буюу 43.1 хувиар өсчээ (Зураг III.7.а, III.7.б).

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 2 дугаар сард 251.4 т болж өмнөх сарынхаас 50.9 т буюу 16.8 хувь, орлого 10.5 тэрбум төг болж, 1.0 тэрбум төг буюу 9.1 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 47.9 мян.хүн болж, өмнөх сарынхаас 1.7 мян.хүн буюу 3.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 1.5 тэрбум төг буюу 16.6 хувь, зорчигчдын тоо 18.7 мян.хүн буюу 64.0 хувь, тээсэн ачаа 127.9 т буюу 2.0 дахин өссөн байна.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 2 сард дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.7 мян.хүн буюу 28.0 хувь, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 15.7 мян.хүн буюу 76.5 хувиар өсчээ.

Зураг-III.6.б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.т

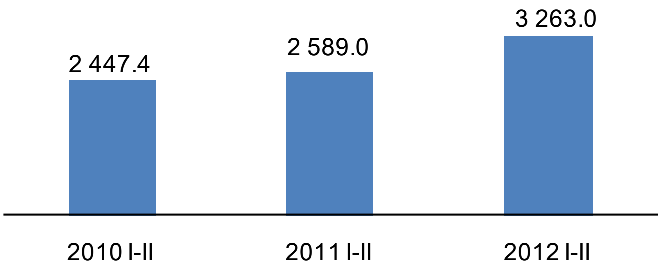

Хүснэгт-III.1

Төмөр замын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2010 I	19 860.5	257.9	1 277.8
II	18 766.2	294.5	1 169.5
2010 I-II	38 626.8	552.4	2 447.4
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
2011 I-II	46 217.4	572.6	2 589.0
2012 I	32 900.5	293.7	1 733.8
II	35 161.1	316.2	1 529.2
2012 I-II	68 061.6	609.9	3 263.0
2012 I-II / 2011 I-II %	147.3	106.5	126.0
2012 II / 2011 II %	165.2	113.1	122.9
2012 II / 2012 I %	106.9	107.6	88.2

Зураг-III.7.а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.хүн

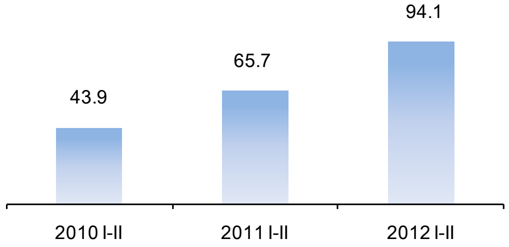

Зураг-III.7.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, мян.т

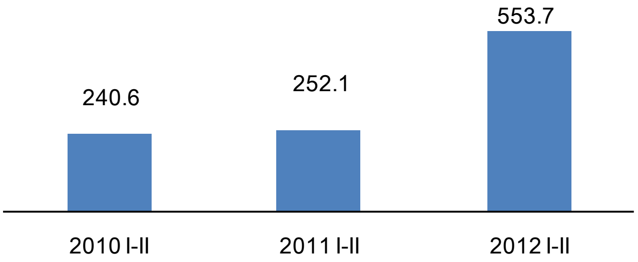

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 2 сард 22.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 тэрбум төг буюу 22.4 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.2).

Хүснэгт-III.2

Агаарын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар		Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2010	I	6 759.1	24.1	138.5
	II	6 096.3	19.8	102.1
	I-II	12 855.4	43.9	240.6
2011	I	9 021.4	36.5	128.6
	II	9 021.2	29.2	123.5
	I-II	18 042.5	65.7	252.1
2012	I	11 564.5	46.2	302.3
	II	10 517.8	47.9	251.4
	I-II	22 082.3	94.1	553.7
2012 I-II / 2011 I-II %		122.4	143.1	219.6
2012 II / 2011 II %		116.6	164.0	203.6
2012 II / 2012 I %		90.9	103.6	83.2

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 2 дугаар сард Увс аймгийн Баруунтуруун суманд (6.0 мм) орсон байна. Энэ оны 2 дугаар сард Өмнөговь аймгийн Ханбогд суманд хамгийн их температур 7.4 хэм, Завхан аймгийн Отгон суманд хамгийн бага температур -48.0 хэм байлаа. Салхины хурд Төв аймгийн Зуунмод суманд 21 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2012 оны 2 дугаар сард олон жилийн дунджаас 2.7 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.3 хэмээр хүйтэн байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 2 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 29 удаа, Хархорин захын орчимд 25 удаа, 32-ын тойрог орчимд 16 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 15 удаа, 1-р хороолол орчимд 12 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж Хархорин захын орчимд 29 удаа, 13-р хороолол орчимд 28 удаа, 32-ын тойрог, Баруун дөрвөн замын орчимд тус бүр 24 удаа, Мишээл экспо, Офицеруудын ордон орчимд тус бүр 20 удаа, 1-р хороолол орчимд 15 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 32-ын тойрог орчимд 29 удаа, Хархорин захын орчимд 28 удаа, 13-р хороолол орчимд 25 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 19 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 16 удаа, угаарын хий 32-ын тойрог орчимд 2 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ (Зураг IV.1, IV.2).

Зураг-IV.1

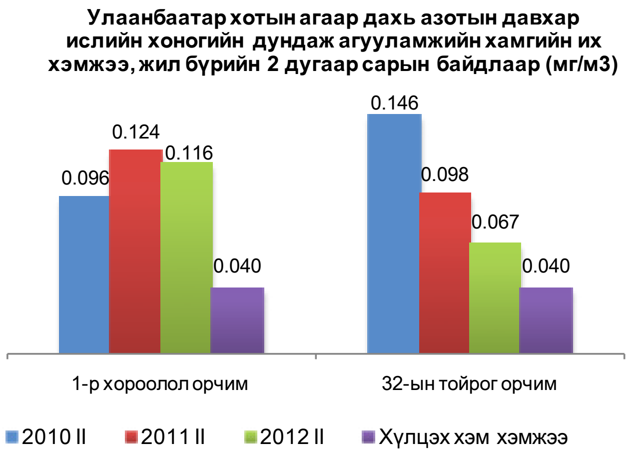

Зураг-IV.2

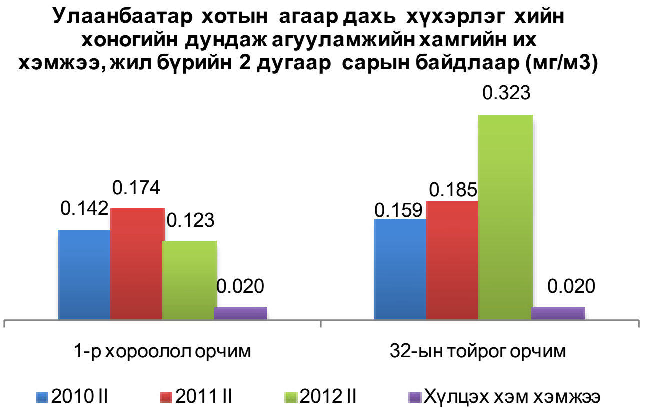

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 2 сард 716 удаа гарсны улмаас 30 хүн амь насаа алдаж, 0.4 мян.толгой мал, тэжээвэр амьтан

хорогджээ. Энэ оны эхний 2 сард объектын түймэр 686 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 8 удаа, химийн хорт бодистой холбоотой ослын дуудлага 5 удаа, гол, нуурын усанд унасан осол 4 удаа, мал, амьтны галзуу өвчин 3 удаа, бүртгэгджээ. Энэ оны эхний 2 сард аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 1.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Объектын түймрээр 19 хүн, бичил уурхай, нурангины ослоор 10 хүн, усны ослоор 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 87, амь насаа алдсан хүний тоо 5-аар нэмэгдэв.

Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 36.4 мянган толгойгоор буурчээ (Хүснэгт IV.1).

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	563	629	716	113.8
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	53	25	30	120.0
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	336	315	398	126.3
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, мян. тол	2 924.1	36.8	0.4	1.1
Объектын түймрийн тоо	522	603	686	113.8
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	157.4	0.8	1.9	237.5

*Тайлбар: *-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ*

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2012 оны 3 -р сарын 12

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо*			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II
ДҮН	**35 968**	**38 510**	**58 399**	**131.4**	**168.7**	**235.7**	**3 175**	**3 326**	**3 974**	**4 884**	**6 233**	**7 220**
Баруун бүс	**7 800**	**7 375**	**6 366**	**103.7**	**120.4**	**116.3**	**228**	**298**	**297**	**474**	**554**	**635**
БӨ	1 229	1 132	989	71.1	148.6	133.3	41	61	84	137	84	61
ГО	903	822	777	110.1	103.6	153.3	37	33	44	79	128	81
ЗА	2 280	2 738	1 547	104.8	122.3	99.3	36	43	71	112	137	130
УВ	2 216	1 219	822	133.8	138.1	122.6	67	86	50	98	122	150
ХО	1 172	1 464	2 231	94.1	91.4	80.1	47	75	48	48	83	213
Хангайн бүс	**12 814**	**12 507**	**12 041**	**196.0**	**146.4**	**114.4**	**408**	**422**	**525**	**968**	**1 532**	**1 249**
АР	1 815	1 948	2 620	126.4	131.0	153.0	64	84	78	73	190	169
БХ	3 049	2 307	1 361	96.4	132.2	104.8	58	55	79	230	416	238
БУ	809	1 706	1 073	86.3	88.0	145.8	36	38	47	129	161	215
ОР	2 025	1 825	2 388	380.7	205.8	110.2	116	83	112	120	156	192
ӨВ	2 787	2 325	2 121	111.6	56.8	96.4	61	81	110	105	248	223
ХӨ	2 329	2 396	2 478	90.9	116.9	127.5	73	81	99	311	361	212
Төвийн бүс	**5 719**	**7 117**	**6 723**	**147.9**	**199.9**	**305.8**	**510**	**528**	**605**	**625**	**933**	**1 062**
ГС	165	176	536	55.0	57.0	125.8	19	29	26	28	56	23
ДА	1 725	1 870	1 903	107.7	168.0	164.8	101	109	128	141	172	226
ДО	569	662	684	139.9	198.5	162.0	100	101	91	138	212	198
ДУ	589	971	722	132.7	151.6	172.5	34	36	55	32	91	122
ӨМ	510	1 000	739	282.2	472.2	537.3	45	60	72	41	89	153
СЭ	1 123	1 098	1 142	223.2	146.4	131.0	114	111	129	164	188	173
ТӨ	1 038	1 340	997	66.2	97.1	72.4	97	82	104	81	125	167
Зүүн бүс	**2 870**	**2 928**	**3 960**	**107.8**	**127.0**	**104.0**	**189**	**186**	**277**	**420**	**586**	**608**
ДД	781	845	1 939	93.2	93.4	140.7	84	67	98	202	252	315
СҮ	1 122	993	892	114.2	139.8	103.4	21	25	34	88	96	114
ХЭ	967	1 090	1 129	111.7	153.8	74.1	84	94	145	130	238	179
Улаанбаатар	**6 765**	**8 583**	**29 309**	**112.5**	**190.3**	**456.2**	**1 766**	**1 871**	**2 212**	**2 397**	**2 628**	3666

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2012 оны эхний 2 сар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	4.1	ОР	4.8	ТӨ	2.0
			ДА	4.7	БУ	2.2
			УБ	4.6	СЭ	2.9
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	1.0	ОР,ХӨ,ДА,ДД	1.2	БӨ	0.6
			ГС, УБ	1.1	ТӨ, ХО, ГО	0.8
			ЗА,УВ,ӨВ,ӨМ,СҮ	1.0	АР,БХ,БУ,ДО,ДУ,СЭ,ХЭ	0.9
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	18	ХӨ	36	СЭ	3
			ӨВ	32	ДА	7
			СҮ	31	ХО	8
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	25	ДД	42	БӨ	6
			БУ	34	ГО	14
			ДО	33	СЭ,ГС	16
Төрсөн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл	0/0000	60	СЭ	319	Бусад аймаг	0
			ДД	300	УБ	74
			ДА	224		
Орон нутгийн төсвийн орлого,зарлагын харьцаа зарлага=100	%	235.7	ӨМ	537.3	ТӨ	72.4
			УБ	456.2	ХЭ	74.1
			ДУ	172.5	ХО	80.1

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ

жил бүрийн 1 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	2012.II	2012.II	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг			Шингэн сүү, л		
	2012.I	2011.XII	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II
Баруун бүс																	
БӨ	**102.5**	**105.3**	480	900	540	2 300	3 500	5 500	2 400	3 500	5 500	1 500	1 500	1 700	1 800	1 600	1 800
ГО	**102.4**	**104.9**	850	1 100	900	2 200	3 000	4 500	2 500	3 500	5 500	1 400	1 700	1 700	2 000	2 200	1 800
ЗА	**104.1**	**105.6**	660	1 000	900	2 800	3 000	5 000	2 500	3 000	5 500	1 800	1 500	1 600	1 800	2 000	1 800
УВ	**101.5**	**104.2**	700	1 000	800	2 500	3 500	5 333	2 500	3 500	5 000	1 400	1 500	1 767	2 000	1 800	1 700
ХО	**103.4**	**107.1**	800	1 300	1 100	2 500	4 200	5 500	2 800	4 300	5 500	1 300	1 500	1 850	1 600	1 500	1 850
Хангайн бүс																	
АР	**101.4**	**103.9**	550	900	680	2 500	3 500	5 000	2 800	4 000	5 800	1 400	1 700	1 800	1 800	1 700	1 500
БХ	**102.4**	**105.8**	780	1 000	850	2 500	3 200	5 300	2 400	3 800	6 500	1 200	1 600	1 600	1 800	1 800	2 000
БУ	**100.5**	**102.9**	560	740	880	2 500	3 800	5 500	2 800	4 000	6 000	1 400	1 800	1 800	1 500	1 500	1 500
ОР	**104.3**	**107.3**	550	820	640	3 100	3 800	5 467	3 500	4 000	6 267	1 250	1 550	1 683	1 500	1 500	1 500
ӨВ	**101.3**	**103.5**	700	1 000	800	2 500	3 500	5 700	2 500	3 300	6 400	1 200	1 600	1 700	2 000	2 200	1 650
ХӨ	**101.5**	**103.7**	800	1 100	800	2 700	3 800	5 000	2 700	3 800	5 000	1 600	1 800	1 900	1 400	1 800	1 600
Төвийн бүс																	
ГС	**100.4**	**103.9**	760	850	850	2 500	2 900	4 500	3 600	3 200	4 200	1 300	1 750	1 667	1 200	1 500	1 600
ДА	**106.2**	**108.6**	650	920	820	2 800	3 750	7 000	3 200	4 500	8 200	1 400	1 750	1 700	1 350	1 300	1 500
ДО	**102.2**	**103.7**	700	900	700	2 470	3 500	4 600	3 430	4 800	5 500	1 300	1 500	1 550	1 800	1 800	2 000
ДУ	**101.1**	**104.6**	770	970	817	2 700	3 600	4 733	-	-	3 500	1 279	1 650	1 720	2 100	1 800	2 300
ӨМ	**100.9**	**104.0**	900	1 050	950	3 500	4 000	5 500	-	-	4 000	1 200	1 567	1 800	2 000	2 500	2 500
СЭ	**102.4**	**105.7**	800	900	700	2 900	3 500	5 700	3 250	3 800	6 050	1 400	1 700	1 650	1 100	1 200	1 200
ТӨ	**101.7**	**104.4**	560	820	640	3 000	3 900	5 800	3 200	5 000	7 000	1 350	1 550	1 650	1 500	1 400	1 500
Зүүн бүс																	
ДД	**103.3**	**106.5**	600	1 100	720	3 200	3 600	5 000	4 000	4 000	5 800	1 200	1 500	1 500	1 300	1 300	1 300
СҮ	**100.6**	**103.1**	600	1 000	820	2 800	3 500	4 500	2 800	3 800	4 800	1 200	1 500	1 500	1 500	1 500	1 600
ХЭ	**101.9**	**104.1**	750	1 050	800	2 700	3 700	5 800	3 300	5 000	7 000	1 400	1 700	1 600	1 300	1 000	1 200
Улаанбаатар																	
УБ	**102.6**	**105.6**	655	745	700	3 105	4 250	5 905	3 870	4 800	6 650	1 464	1705	1 680	1 270	1 215	1 310

Хавсралт № 3-ийн үргэлжлэл

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2012.II	2012.II	Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
	2012.I	2011.XII	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II	2010.II	2011.II	2012.II
Баруун бүс														
БӨ	**102.5**	**105.3**	1 800	1 800	1 766	3 500	3 650	3 800	500	450	600	1 200	1 000	1 500
ГО	**102.4**	**104.9**	1 800	1 700	1 700	4 500	5 500	6 000	600	800	600	1 000	1 500	1 200
ЗА	**104.1**	**105.6**	2 000	1 800	1 800	3 500	3 500	4 200	800	800	900	1 500	1 500	1 500
УВ	**101.5**	**104.2**	1 800	1 800	1 767	4 500	5 000	4 667	600	600	700	2 000	1 500	1 500
ХО	**103.4**	**107.1**	1 600	1 800	1 800	4 500	4 800	5 000	400	500	500	2 000	1 500	1 500
Хангайн бүс														
АР	**101.4**	**103.9**	1 900	1 800	1 800	3 300	3 300	2 500	700	800	800	1 000	900	1 000
БХ	**102.4**	**105.8**	1 800	1 800	1 800	4 000	4 300	4 500	800	700	700	1 200	1 200	1 000
БУ	**100.5**	**102.9**	1 700	1 800	1 800	3 500	3 500	3 500	500	800	800	1 000	1 100	1 000
ОР	**104.3**	**107.3**	1 700	1 650	1 617	3 500	5 000	4 833	600	800	600	1 200	1 000	1 200
ӨВ	**101.3**	**103.5**	2 000	1 800	1 700	4 500	4 500	4 400	700	800	780	700	800	820
ХӨ	**101.5**	**103.7**	1 900	1 700	1 800	5 200	5 200	4 800	500	700	733	1 500	1 500	1 333
Төвийн бүс														
ГС	**100.4**	**103.9**	1 700	1 650	1 700	3 000	3 000	3 000	600	800	900	900	900	883
ДА	**106.2**	**108.6**	1 750	1 750	1 700	4 500	4 500	3 800	600	800	800	1 200	1 000	1 000
ДО	**102.2**	**103.7**	1 870	1 533	1 550	4 350	4 500	5 000	700	700	767	1 200	1 000	1 000
ДУ	**101.1**	**104.6**	1 920	1 750	1 700	4 200	3 900	3 767	700	750	933	800	700	883
ӨМ	**100.9**	**104.0**	1 750	1 800	1 800	4 300	4 500	4 200	1 200	1 000	1 200	1 400	1 200	1 300
СЭ	**102.4**	**105.7**	1 800	1 800	1 667	3 800	4 000	5 000	500	700	850	1 300 [1]	1 800	2 000
ТӨ	**101.7**	**104.4**	1 750	1 700	1 650	4 800	4 500	4 200	700	800	950	1 000	850	800
Зүүн бүс														
ДД	**103.3**	**106.5**	1 800	1 600	1 600	3 600	3 500	3 800	800	700	800	800	1 000	1 200
СҮ	**100.6**	**103.1**	1 700	1 700	1 550	3 600	3 500	3 700	700	800	830	900	800	780
ХЭ	**101.9**	**104.1**	1 850	1 700	1 600	3 800	5 000	4 200	700	900	850	1 100	1 000	1 000
Улаанбаатар														
УБ	**102.6**	**105.6**	1 845	1 700	1 695	4 980	4 290	4 205	915	975	1 015	1 040	970	975

[1] - Монгол сонгино

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Үхрийн шир					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2011 II	2012 I	2012 II	2011 II	2012 I	2012 II
Баруун бүс						
БӨ	11 000	22 500	22 500	-	27 000	27 000
ГО	7 500	-	19 000	12 500	28 000	29 000
ЗА	-	27 800	25 000	10 000	35 000	28 000
УВ	11 000	28 000	20 000	13 000	30 000	25 000
ХО	-	-	-	13 000	27 000	28 300
Хангайн бүс						
АР	15 000	31 000	30 000	25 000	38 000	35 000
БХ	13 000	25 000	25 000	-	30 000	30 000
БУ	12 000	31 000	31 000	21 500	37 500	36 500
ОР	14 000	31 000	26 000	20 500	40 000	35 000
ӨВ	-	-	25 000	12 000	30 000	30 000
ХӨ	15 000	25 000	25 000	22 000	30 000	35 000
Төвийн бүс						
ГС	13 000	25 000	25 000	25 000	30 000	30 000
ДА	9 500	29 000	29 000	23 000	36 000	36 000
ДО	-	20 000	-	14 000	30 000	25 000
ДУ	-	-	-	12 000	28 700	30 000
ӨМ	11 000	20 000	-	-	-	-
СЭ	12 000	28 000	28 000	20 000	38 000	38 000
ТӨ	13 000	30 000	30 000	20 000	40 000	40 000
Зүүн бүс						
ДД	12 500	30 000	29 700	19 500	35 000	35 000
СҮ	12 500	30 000	28 000	19 000	36 500	35 000
ХЭ	14 000	32 000	30 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	15 000	35 000	35 000	25 000	41 000	40 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ		
	Адууны шир		
	2011 II	2012 I	2012 II
Баруун бүс			
БӨ	18 000	43 500	44 500
ГО	20 000	40 000	39 700
ЗА	20 000	40 000	35 000
УВ	22 000	35 000	30 000
ХО	20 000	40 000	40 000
Хангайн бүс			
АР	25 000	40 000	45 000
БХ	22 000	40 000	38 000
БУ	19 500	40 500	27 500
ОР	24 000	41 000	36 000
ӨВ	22 000	40 000	40 000
ХӨ	24 000	42 000	40 000
Төвийн бүс			
ГС	25 000	39 000	37 500
ДА	24 000	32 000	32 000
ДО	24 000	41 000	35 000
ДУ	-	42 300	40 700
ӨМ	21 000	35 000	40 000
СЭ	20 000	32 000	38 000
ТӨ	22 000	44 000	45 000
Зүүн бүс			
ДД	20 000	42 000	40 000
СҮ	23 000	45 000	40 000
ХЭ	23 000	45 000	40 000
Улаанбаатар			
УБ	25 000	42 000	40 500

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 кг-ын дундаж үнэ					
	Ямааны ноолуур					
	Цагаан			Бор		
	2011 II	2012 I	2012 II	2011 II	2012 I	2012 II
	Баруун бүс					
БӨ	-	50 000	52 000	40 000	50 000	52 000
ГО	45 500	45 300	45 300	45 500	45 300	45 300
ЗА	43 000	45 000	50 000	43 000	45 000	50 000
ХО	45 500	-	48 000	42 000	-	48 000
	Хангайн бүс					
АР	40 000	55 000	50 000	40 000	55 000	50 000
БХ	48 000	45 000	49 000	48 000	-	-
ОР	45 000	51 000	40 000	43 000	50 000	40 000
ӨВ	50 000	47 000	47 000	50 000	47 000	-
ХӨ	47 000	53 000	54 000	48 000	52 000	55 000
	Төвийн бүс					
ГС	47 000	-	-	-	-	-
ДА	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
ДО	46 000	45 000	45 000	46 000	45 000	-
ДУ	-	45 000	-	48 500	-	-
ӨМ	48 000	46 000	-	48 000	46 000	46 000
СЭ	42 000	-	-	42 000	-	-
ТӨ	50 000	50 000	55 000	50 000	50 000	50 000
	Зүүн бүс					
СҮ	45 000	-	-	45 000	-	-
ХЭ	50 000	-	-	-	-	-
	Улаанбаатар					
УБ	47 500	47 000	-	47 500	-	-

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины /ноостой/ нэхий, ширхэг			Ямааны /ноолууртай/ арьс, ширхэг		
	2011 II	2012 I	2012 II	2011 II	2012 I	2012 II
	Баруун бүс					
БӨ	8 000	14 800	15 000	17 000	21 800	22 000
ГО	8 000	19 000	-	19 500	23 000	23 800
ЗА	7 500	19 000	15 000	18 000	21 000	22 000
УВ	6 500	-	13 500	16 000	20 000	20 500
ХО	7 500	15 000	15 300	18 000	20 000	22 700
	Хангайн бүс					
АР	7 000	19 000	17 000	18 000	21 000	23 000
БХ	5 000	20 000	18 000	20 000	27 000	27 000
БУ	7 500	18 000	13 500	15 500	21 000	20 500
ОР	7 000	19 000	12 000	17 500	-	-
ӨВ	8 000	20 000	11 000	20 000	23 000	23 000
ХӨ	7 000	19 000	-	16 000	21 000	20 000
	Төвийн бүс					
ГС	8 500	18 500	15 000	20 000	22 000	23 500
ДА	7 000	19 000	19 000	19 000	23 000	23 000
ДО	8 000	19 000	15 000	18 000	22 000	20 000
ДУ	8 000	20 000	17 700	22 000	25 000	24 300
ӨМ	5 000	19 000	15 000	18 000	24 000	23 000
СЭ	5 000	18 000	18 000	17 000	20 000	20 000
ТӨ	7 500	-	15 000	17 500	25 000	25 000
	Зүүн бүс					
ДД	5 000	-	13 000	15 000	21 300	20 700
СҮ	5 500	17 000	12 000	15 000	24 000	22 000
ХЭ	5 000	17 000	10 000	18 000	25 000	25 000
	Улаанбаатар					
УБ	7 000	16 000	15 000	19 000	20 000	19 000

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар)

	2011 I-II		2012 I-II	
	сая төг	дүнд эзлэх хувь	сая төг	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**488 426.5**	**100.0**	**674 831.3**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	20 680.0	4.2	-	-
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	467 746.5	95.8	674 831.3	100.0
УРСГАЛ ОРЛОГО	466 827.7	95.6	672 306.6	99.6
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	432 107.7	88.5	592 939.6	87.9
1. Орлогын албан татвар	142 725.5	29.2	142 600.0	21.1
- Аж ахуйн нэгжийн	76 723.7	15.7	98 728.3	14.6
- Хүн амын	27 877.5	5.7	43 868.2	6.5
- Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	38 124.3	7.8	3.5	0.0
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	50 090.6	10.3	80 376.1	11.9
3. Өмчийн татвар	1 698.7	0.3	2 103.9	0.3
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	159 929.7	32.7	216 215.2	32.0
- Нэмэгдсэн өртгийн татвар	120 835.2	24.7	171 298.0	25.4
- Онцгой албан татвар	37 532.4	7.7	42 141.2	6.2
- Тусгай зориулалтын орлого	1 562.1	0.3	2 775.9	0.4
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	32 336.5	6.6	47 218.5	7.0
6. Бусад татвар	45 326.7	9.3	104 426.1	15.5
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	34 720.0	7.1	79 366.9	11.8
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	918.9	0.2	1 490.7	0.2
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	-	-	1 034.0	0.2
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**469 926.0**	**100.0**	**682 143.7**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	464 008.9	98.7	678 183.9	99.4
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	434 941.5	92.6	559 816.4	82.1
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	192 325.6	40.9	227 102.2	33.3
- Цалин, хөлс	123 366.9	26.3	134 364.4	19.7
- Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	68 958.7	14.7	92 737.8	13.6
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	12 012.8	2.6	13 554.9	2.0
3. Татаас ба шилжүүлэг	230 603.1	49.1	319 159.3	46.8
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	29 067.4	6.2	118 367.5	17.4
Дотоод эх үүсвэр	27 298.1	5.8	108 753.7	15.9
- Хөрөнгө оруулалт	24 933.9	5.3	105 045.5	15.4
- Их засварын зардал	179.4	0.0	3 324.9	0.5
- Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	25.6	0.0	-	0.0
- Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	2 159.2	0.5	383.3	0.1
Гадаад эх үүсвэр	1 769.3	0.4	9 613.8	1.4
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	5 917.1	1.3	3 959.8	0.6
- Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	585.3	0.1	4 567.7	0.7

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %	2011 I-II	2012 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Бүгд	**54 089.7**	**107 779.1**	**199.3**	**5 904.2**	**8 544.1**	**32 057.0**	**45 717.8**	**142.6**
				Баруун бүс				
Дүн	**5 184.2**	**6 444.5**	**124.3**	**2 989.0**	**2 915.0**	**4 307.4**	**5 541.3**	**128.6**
БӨ	881.6	1 036.8	117.6	500.0	600.0	593.3	778.0	131.1
ГО	750.6	1 473.6	196.3	111.1	-	724.3	961.2	132.7
ЗА	1 323.8	1 555.2	117.5	918.6	1 048.5	1 082.3	1 566.1	144.7
УВ	1 433.4	1 696.6	118.4	1 088.9	1 266.5	1 038.2	1 383.8	133.3
ХО	794.9	682.3	85.8	370.5	-	869.3	852.2	98.0
				Хангайн бүс				
Дүн	**10 128.6**	**18 187.1**	**179.6**	**2 149.0**	**4 429.9**	**6 919.3**	**15 903.3**	**229.8**
АР	1 051.7	1 574.9	149.7	669.0	934.0	802.9	1 029.0	128.2
БХ	1 060.2	1 707.3	161.0	700.0	1 161.7	801.9	1 629.7	203.2
БУ	623.2	1 335.1	214.2	-	554.2	708.5	915.8	129.3
ОР	5 731.5	10 765.1	187.8	-	-	2 785.0	9 764.4	350.6
ӨВ	442.3	1 441.2	325.9	-	1 000.0	778.0	1 495.2	192.2
ХӨ	1 219.7	1 363.4	111.8	780.0	780.0	1 043.0	1 069.2	102.5
				Төвийн бүс				
Дүн	**10 878.9**	**38 072.1**	**350.0**	**766.2**	**1 199.2**	**5 442.6**	**12 449.4**	**228.7**
ГС	260.8	733.8	281.3	66.2	225.2	458.0	583.3	127.4
ДА	1 397.7	1 535.9	109.9	-	-	832.0	931.9	112.0
ДО	1 196.1	1 993.9	166.7	-	-	602.7	1 230.6	204.2
ДУ	1 079.2	1 246.9	115.5	700.0	850.0	711.9	722.6	101.5
ӨМ	4 633.8	28 860.1	622.8	-	-	981.4	5 370.9	547.3
СЭ	1 510.2	2 431.4	161.0	-	-	1 031.9	1 856.1	179.9
ТӨ	801.0	1 270.1	158.6	-	124.0	824.8	1 754.0	212.7
				Зүүн бүс				
Дүн	**2 787.8**	**2 616.6**	**93.9**	**-**	**-**	**2 195.9**	**2 516.0**	**114.6**
ДД	754.1	1 162.0	154.1	-	-	807.8	825.9	102.2
СҮ	1 010.1	714.1	70.7	-	-	722.6	690.5	95.6
ХЭ	1 023.6	740.5	72.3	-	-	665.5	999.7	150.2
				Улаанбаатар				
Дүн	**25 110.2**	**42 458.8**	**169.1**	**-**	**-**	**13 191.8**	**9 307.7**	**70.6**
УБ	25 110.2	42 458.8	169.1	-	-	13 191.8	9 307.7	70.6

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО
(жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Бүгд	**5 400.3**	**13 260.3**	**245.5**
ДА	200.3	260.3	129.9
ОР	2 200.0	9 000.0	409.1
ӨМ	-	3 500.0	-
СЭ	-	500.0	-
УБ	3 000.0	-	-

Хавсралт № 8

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар,
жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 II	2012 II	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Нийт дүн	**120 661.9**	**132 999.9**	**267 129.3**	**287 756.4**	**107.7**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**72 489.2**	**76 789.7**	**152 364.7**	**162 936.3**	**106.9**
Нүүрс олборлолт	18 442.0	16 310.9	35 072.4	32 241.5	91.9
Газрын тос олборлолт	7 742.4	14 024.8	17 425.7	30 893.4	177.3
Металлын хүдэр олборлолт	44 615.4	45 611.3	96 360.8	97 022.2	100.7
Бусад ашигт малтмал олборлолт	1 689.4	842.7	3 505.8	2 779.1	79.3
Боловсруулах аж үйлдвэр	**27 453.3**	**32 636.5**	**69 145.2**	**74 807.1**	**108.2**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	16 654.1	22 130.3	43 587.4	49 484.0	113.5
Тамхи үйлдвэрлэл	328.5	548.6	2 504.3	1 861.5	74.3
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	4 681.6	4 182.0	9 507.5	8 317.2	87.5
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	577.0	383.0	1 325.3	900.6	68.0
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	16.8	92.1	55.5	198.2	357.3
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	159.5	160.7	338.8	308.7	91.1
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	117.8	239.1	279.9	484.2	173.0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	675.2	809.4	1 385.4	1 581.8	114.2
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл	28.6	40.4	54.7	340.5	622.5
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 168.1	1 567.2	2 450.9	3 520.1	143.6
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	122.2	181.5	240.5	342.2	142.3
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	566.8	751.7	825.8	1 561.8	189.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	2 187.5	706.7	6 105.5	4 240.8	69.5
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1.9	1.5	2.8	2.7	96.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	17.4	431.9	141.6	1 026.2	724.5
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	25.8	360.9	116.0	510.8	440.4
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	52.3	1.1	53.2	1.5	2.8
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	72.3	48.4	170.2	124.2	73.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**20 719.4**	**23 573.8**	**45 619.4**	**50 013.1**	**109.6**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	19 695.8	22 446.7	43 390.7	47 690.5	109.9
Ус ариутгал, усан хангамж	1 023.7	1 127.1	2 228.7	2 322.6	104.2

Хавсралт № 9

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 2 сарын сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2011 II	2012 II	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	321.0	367.9	700.9	776.9	110.9
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	1 041.6	1 173.4	2 337.0	2 524.2	108.0
Газрын тос	мян.баррел	141.5	256.3	318.5	564.6	177.3
Нүүрс	мян.т	1 760.2	1 556.8	3 347.5	3 077.3	91.9
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	25.9	27.7	54.6	57.2	104.8
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	317.3	320.5	664.6	725.3	109.1
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	9.4	2.8	18.9	14.0	74.1
Алт	кг	270.4	163.9	737.5	479.9	65.1
Катодын зэс, 99%	т	168.9	168.4	374.2	365.0	97.5
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	48.2	40.9	104.0	85.9	82.6
Самнасан ноолуур	т	25.1	5.2	29.4	12.4	42.2
Хивс	мян.$м^2$	65.3	73.8	135.3	158.7	117.3
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	3.9	0.4	6.3	2.1	33.3
Зүсмэл материал	$м^3$	411.3	349.2	615.1	639.6	104.0
Шохой	мян.т	0.5	3.4	3.6	7.4	206.2
Сонин	сая х.д.х	2.7	3.6	5.7	7.9	138.3
Малын мах	т	117.9	7.1	506.5	1 166.6	230.3
Хиамны зүйл	т	127.6	159.8	312.2	297.7	95.4
Гурил	т	3 464.2	5 217.6	19 459.5	13 015.4	66.9
Талх	т	1 417.2	1 846.8	3 027.4	4 076.5	134.7
Нарийн боов	т	593.8	1 162.3	2 004.9	2 643.8	131.9
Гоймон	т	77.8	3.0	170.2	263.8	155.0
Амтат ус, ундаа	мян.л	2 713.0	3 369.4	4 956.2	6 902.3	139.3
Архи, дарс	мян.л	2 018.1	2 153.9	4 801.9	4 802.4	100.0
Спирт	мян.л	283.8	357.0	848.9	737.6	86.9

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 2 дугаар сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 I-II	2012 I-II	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
				2011 I-II	2012 I-II
Аж үйлдвэр бүгд	**628 945.7**	**718 001.3**	**415 400.9**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**421 795.7**	**423 251.6**	**375 678.8**	**67.1**	**58.9**
Нүүрс олборлолт	94 443.8	116 366.8	86 012.2	15.0	16.2
Газрын тос олборлолт	31 062.3	64 423.6	64 423.6	4.9	9.0
Металлын хүдэр олборлолт	288 715.3	233 850.1	216 815.0	45.9	32.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	7 574.3	8 611.0	8 427.9	1.2	1.2
Боловсруулах аж үйлдвэр	**130 289.1**	**204 340.2**	**39 722.1**	**20.7**	**28.5**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	86 850.7	117 831.4	820.6	13.8	16.4
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	7 526.9	11 707.7	672.5	8.7 *	9.9 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 686.8	4 905.5	-	5.4 *	4.2 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	11 753.8	9 878.6	-	13.5 *	8.4 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	9 709.1	13 293.9	-	11.2 *	11.3 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	53 174.1	78 045.8	148.1	61.2 *	66.2 *
Тамхи үйлдвэрлэл	5 700.0	6 821.5	-	0.9	1.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	16 015.1	13 999.4	3 593.5	2.5	1.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	1 768.2	1 660.7	-	0.3	0.2
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	97.2	168.3	-	0.0	0.0
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 174.3	1 256.1	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 888.8	3 098.6	-	0.3	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 780.6	1 598.5	-	0.3	0.2
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл	45.3	26 552.2	26 100.6	0.0	3.7
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 012.1	5 456.1	-	0.6	0.8
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	15.4	248.1	-	0.0	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	1 444.6	4 456.1	-	0.2	0.6
Төмрийн үйлдвэрлэл	8 077.9	15 795.8	9 121.0	1.3	2.2
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	789.4	3 289.2	86.4	0.1	0.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	130.2	1 424.4	-	0.0	0.2
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	9.5	87.9	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	45.1	20.8	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	351.7	400.0	-	0.1	0.1
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	93.1	175.1	-	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**76 860.8**	**90 409.5**	**-**	**12.2**	**12.6**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	70 024.6	83 051.9	-	11.1	11.6
Ус ариутгал, усан хангамж	6 836.3	7 357.7	-	1.1	1.0

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 11

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
Нийт бараа эргэлт	**1 031 515.3**	**1 469 255.4**	**142.4**
Экспорт	**415 860.1**	**529 930.0**	**127.4**
Валютын төлбөртэй худалдаа	415 674.3	529 563.1	127.4
Бараа солилцоо	-	-	-
Гадаадын тусламжийн бараа	-	169.6	-
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	16.3	197.0	1 208.6
Бусад	169.5	0.2	0.1
Импорт	**615 655.2**	**939 325.4**	**152.6**
Валютын төлбөртэй худалдаа	504 953.0	762 533.0	151.0
Бараа солилцоо	32.0	-	-
Гадаадын тусламжийн бараа	17 865.4	23 822.3	133.3
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	92 208.8	152 579.0	165.5
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	529.2	310.7	58.7
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	66.3	80.4	121.3
Бусад	0.5	-	-

12

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2011 I-II		2012 I-II	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**415 860.1**	**100.0**	**529 930.0**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	377 573.3	90.8	485 024.6	91.5
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	10 071.6	2.4	14 055.3	2.7
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	8 687.6	2.1	7 450.8	1.4
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	7 078.6	1.7	7 288.6	1.4
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	1 462.8	0.4	3 955.9	0.7
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	3 248.6	0.8	3 466.6	0.7
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	2 989.1	0.7	2 970.3	0.6
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	1 857.0	0.4	2 514.2	0.5
Бусад	2 891.7	0.7	3 203.7	0.5
Импорт	**615 655.2**	**100.0**	**939 325.4**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	132 454.5	21.5	274 247.1	29.2
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	159 337.0	25.9	205 971.2	21.9
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	149 420.7	24.3	204 359.4	21.8
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	33 380.2	5.4	54 012.4	5.8
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	36 222.1	5.9	48 409.6	5.1
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	23 524.2	3.8	30 659.7	3.3
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	21 706.7	3.5	26 055.2	2.8
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр,хяналт,эмнэлэг,мэс заслын багаж,цаг, хөгжмийн зэмсэг	9 003.4	1.5	18 760.9	2.0
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	7 469.4	1.2	14 834.2	1.6
Бусад	43 136.9	7.0	62 015.6	6.5

Хавсралт № 12

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 2 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2010 I-II	2011 I-II	2012 I-II	2012 I-II / 2011 I-II %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	2 447.4	2 589.0	3 263.0	126.0
дотоодын	1 400.4	1 396.5	1 439.1	103.0
гаргалт	522.4	671.5	1 233.0	183.6
оруулалт	181.2	210.1	360.0	171.3
дамжин өнгөрөх	343.3	310.9	230.9	74.3
Ачаа эргэлт, сая т.км	1 360.9	1 415.4	2 003.4	141.5
дотоодын	401.1	399.8	417.9	104.5
гаргалт	491.5	559.5	1 147.6	205.1
оруулалт	87.3	111.1	181.7	163.5
дамжин өнгөрөх	381.0	345.1	256.3	74.3
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	552.4	572.6	609.9	106.5
олон улсад зорчсон	15.6	18.3	20.5	112.2
дотоодод зорчсон	536.8	554.3	589.4	106.3
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	172.3	187.0	219.7	117.5
Шилжүүлсэн сая т.км	1 533.3	1 602.4	2 223.2	138.7
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	38 626.8	46 217.4	68 061.6	147.3
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	240.6	252.1	553.7	219.6
шуудан	62.2	65.5	65.1	99.5
тээш	38.8	48.2	64.4	133.5
ачаа	139.7	138.5	424.2	306.3
Ачаа эргэлт, мян.т.км	548.2	503.8	1 435.4	284.9
шуудан	115.5	112.5	121.9	108.4
тээш	59.5	79.5	94.7	119.0
ачаа	373.2	311.8	1 218.8	390.9
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	43.9	65.7	94.1	143.1
олон улсад зорчсон	32.6	45.2	57.9	128.0
дотоодод зорчсон	11.3	20.5	36.2	176.5
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	72.5	107.8	153.9	142.7
Шилжүүлсэн сая т.км	7.1	10.3	15.4	149.7
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	12 855.4	18 042.5	22 082.3	122.4

Мал сүргийн бүтэц

Манай оронд цас их орж, хүйтрэн өвөлжилт хүндэрч, гурван жил дараалан зуд нүүрэлсэн жилүүд 1966-1968 он, 2000-2002 онд тохиолдож байв. Зүй бус хорогдсон том мал 1966-1968 онд 6.6 сая толгой, 2000-2002 онд 11.2 сая толгой байсан бол 2009-2011 онд 12.7 сая толгой болж нэмэгдсэн байна.

Мал өвөлжилт, хаваржилт 2010 онд өмнөх жилүүдээс хүндэрч, 10.3 сая толгой том мал зүй бусаар хорогдож байсан бол 2011 онд 0.7 сая толгой том мал зүй бусаар хорогджээ. Зах зээлийн эдийн засгийн үе болох 2011 оныг төвлөрсөн төлөвлөгөөт эдийн засгийн үе 1963 оныхтой харьцуулбал, манай улсын нийт малын тоо 1.6 дахин, үүний дотор ямааны тоо 3.2 дахин, хонины тоо 24.0 хувь, үхрийн тоо 26.0 хувиар нэмэгдсэн байна. Харин энэ хугацаанд тэмээний тоо 60.1 хувь буюу 2.5 дахин, адууны тоо 8.0 хувиар буурчээ. Малын тооны нийт өсөлтийн 79.1 хувийг зөвхөн ямааны тооны өсөлтөөр хангасан байна.

Хүснэгт 1.

Малын тоо

(мян.толгой)

Он	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Дүн
1963	2295.6	1856.4	702.5	12637.6	4939.9	22432.0
1964	2374.3	1981.8	686.6	13100.2	4704.7	22847.6
1965	2432.6	2093.0	684.7	13838.0	4786.3	23834.6
1966	2353.2	2074.2	663.5	13064.5	4413.7	22569.1
1967	2327.7	2031.2	643.6	13059.2	4336.0	22397.7
1968	2220.2	1979.4	638.7	12091.1	3795.4	20724.8
2000	2660.8	3097.6	322.9	13876.4	10269.8	30227.5
2001	2191.8	2069.6	285.3	11937.3	9591.3	26075.3
2002	1988.9	1884.4	253.0	10636.6	9134.7	23897.6
2003	1968.9	1792.8	256.7	10756.4	10652.9	25427.7
2004	2005.3	1841.6	256.6	11686.4	12238.0	28027.9
2005	2029.1	1963.6	254.2	12884.5	13267.4	30398.8
2006	2114.8	2167.9	253.5	14815.1	15451.6	34802.9
2007	2239.5	2425.8	260.6	16990.1	18347.8	40263.8
2008	2186.9	2503.5	266.4	18362.3	19969.4	43288.5
2009	2221.3	2599.3	277.1	19274.7	19651.5	44023.9
2010	1920.3	2176.0	269.6	14480.4	13883.2	32729.5
2011	2112.9	2339.7	280.1	15668.5	15934.6	36335.8
2011/2000 %	79.4	75.5	86.7	112.9	155.2	120.2
2011/2005 %	104.1	119.2	110.2	121.6	120.1	119.5

Төв, Хангай болон Зүүн бүсийн аймгуудын малын тоо 2011 онд 2000 оныхоос 24.4-48.0 хувь, 2005 оныхоос 27.5-33.9 хувиар өсч, Баруун бүсийн аймгуудынх 2000 оныхоос 2.0 хувь, 2005 оныхоос 7.8 хувиар буурсан байна. Ямааны тоо 2000 оныхоос Зүүн бүсэд 2.3 дахин, Хангайн бүсэд 62.3 хувь, Төвийн бүсэд 56.7 хувь, Баруун бүсэд 26.7 хувиар өсчээ. Харин 2005 оныхоос ямааны тоо Зүүн бүсэд 47.5 хувь, Хангайн бүсэд 34.5 хувь, Төвийн бүсэд 23.9 хувиар нэмэгдэж, Баруун бүсэд 4.1 хувиар буурчээ.

Нийт сүрэгт бод малын эзлэх хувь 1963-1965 онд дунджаар 21.9 байсан бол 2000-2002 онд 18.4, 2009-2011 онд 12.6 болж, сүүлийн 50 орчим жилд 8.6 пунктээр буурч, энэ хэмжээгээр бог малынх нэмэгджээ. Ялангуяа ямаан сүргийн эзлэх хувь дунджаар 1963-1965 онд 20.9 байсан бол 2000-2002 онд 36.2, 2009-2011 онд 43.8 болж, 21.8 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 2.

Сүрэгт таван төрлийн малын эзлэх хувь

хувь

Он	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Дүн
1963-1965	10.3	8.6	3.0	57.2	20.9	100.0
1966-1968	10.5	9.3	2.9	58.2	19.1	100.0
2000-2002	8.5	8.8	1.1	45.4	36.2	100.0
2003	7.7	7.1	1.0	42.3	41.9	100.0
2004	7.2	6.6	0.9	41.6	43.7	100.0
2005	6.7	6.5	0.8	42.4	43.6	100.0
2006	6.1	6.2	0.7	42.6	44.4	100.0
2007	5.6	6.0	0.6	42.2	45.6	100.0
2008	5.1	5.8	0.6	42.4	46.1	100.0
2009	5.0	5.9	0.6	43.8	44.7	100.0
2010	5.9	6.7	0.8	44.2	42.4	100.0
2011	5.8	6.4	0.8	43.1	43.9	100.0
2009-2011	5.5	6.3	0.7	43.7	43.8	100.0

Нийт сүрэгт төл, өсвөр насны малын эзлэх хувь 1963-1965 онд дунджаар үхэрт 47.5 хувь, бусад малд 32.5-36.5 хувийг эзэлж байсан бол 2009-2011 онд дунджаар үхэрт 43.8 хувь, бусад малд 26.3-38.0 хувийг эзлэх болжээ. Энэ хугацаанд үхэр сүрэгт хээлтэгчийн эзлэх хувийн жин 41.6 хувь байснаа 40.5 хувь болж, хонь, ямаанд хээлтэгчийн эзлэх хувь 49.5-49.8 хувь байснаа 45.1-46.3 хувь болж буурсан нь эр сувай малын эзлэх хувь нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Эр сувай малын нийт малд эзлэх хувь 1963-1965 онд дунджаар бог малд 12.8-14.7 байснаа 2009-2011 онд 22.0-28.0 болж, 9.2-13.3 пунктээр нэмэгдэв.

Хүснэгт 3.

Мал сүргийн бүтэц

Хувь

Он		Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
1963-1965	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	35.6	47.5	32.5	36.5	34.3
	эр сувай	35.6	9.4	36.8	12.8	14.7
	хээлтэгч	26.2	41.6	29.7	49.5	49.8
	хээлтүүлэгч	2.6	1.5	1.0	1.2	1.2
1966-1968	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	31.6	46.5	31.2	34.5	31.7
	эр сувай	37.7	9.2	39.0	12.2	13.0
	хээлтэгч	27.9	42.5	28.8	51.9	54.0
	хээлтүүлэгч	2.8	1.8	1.0	1.4	1.3
2000-2002	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	27.8	43.0	24.9	31.6	25.4
	эр сувай	37.0	15.4	44.1	21.8	28.4
	хээлтэгч	30.8	40.2	29.6	45.9	45.5
	хээлтүүлэгч	4.4	1.4	1.4	0.7	0.7
2005	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	36.7	47.2	35.2	33.5	29.3
	эр сувай	31.1	12.5	33.5	21.1	26.9
	хээлтэгч	28.1	38.9	30.0	44.6	43.1
	хээлтүүлэгч	4.1	1.4	1.3	0.8	0.7
2006	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	37.6	47.1	35.8	33.5	30.0
	эр сувай	30.3	12.8	32.7	21.2	26.6
	хээлтэгч	28.1	38.7	30.2	44.6	42.7
	хээлтүүлэгч	4.0	1.4	1.3	0.7	0.7
2007	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	38.1	46.8	36.1	33.8	30.4
	эр сувай	29.8	13.4	31.4	21.4	27.2
	хээлтэгч	28.3	38.4	31.2	44.1	41.7
	хээлтүүлэгч	3.8	1.4	1.3	0.7	0.7
2008	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	37.2	46.0	37.5	32.4	27.9
	эр сувай	30.0	13.8	29.2	22.0	28.5
	хээлтэгч	28.9	38.8	32.0	44.9	43.0
	хээлтүүлэгч	3.9	1.4	1.3	0.7	0.6
2009-2011	Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	төл, өсвөр	36.0	43.8	38.0	31.0	26.3
	эр сувай	29.9	14.3	27.2	22.0	28.0
	хээлтэгч	30.1	40.5	33.5	46.3	45.1
	хээлтүүлэгч	4.0	1.4	1.3	0.7	0.6

Эр сувай малын тооны 2009-2011 оны дунджийг 1963-1965 оныхтой харьцуулахад үхэр сүргийн хувьд 1.8 дахин, хонинд 2.1 дахин, ямаанд 6.5 дахин нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 4.

Эр сувай малын тоо

(мян.толгой)

	1963-1965 оны дундаж	1966-1968 оны дундаж	2000-2002 оны дундаж	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009-2011 оны дундаж / 2000-2002 оны дундаж %	2011 / 2005 %
Үхэр	184.0	187.2	361.5	246.3	276.9	324.0	345.1	370.6	331.1	311.9	93.5	126.6
Хонь	1693.1	1562.4	2648.4	2720.1	3135.8	3630.1	4034.5	4175.6	3619.0	3063.6	136.7	112.6
Ямаа	708.8	544.3	2745.2	3572.5	4113.0	4983.4	5672.1	5389.4	4512.1	3945.2	168.1	110.4

Нийт хээлтэгч малын тоо 2011 онд 2000 оныхоос 18.5 хувь нэмэгдсэний дотор эм ямааны тоо 46.4 хувь, эм хонины тоо 10.9 хувь, ингэний тоо 1.5 хувиар өссөн байна. Харин гүүний тоо 22.1 хувь, үнээний тоо 20.5 хувиар хорогджээ. Энэ хугацаанд нийт хээлтэгч малын өсөлтийн 88.9 хувийг зөвхөн эм ямааны тооны өсөлтөөр хангасан байна.

Хүснэгт 5.

Хээлтэгч малын тоо

(мян.толгой)

Он	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа	Дүн
1963	597.4	768.7	211.3	6119.0	2357.3	10053.7
1964	613.0	826.1	206.0	6669.5	2448.6	10763.2
1965	648.1	875.3	198.6	6806.4	2387.2	10915.6
1966	641.2	881.7	188.8	6880.3	2396.9	10988.9
1967	654.2	864.6	185.7	6512.0	2232.0	10448.5
1968	631.9	841.5	185.2	6431.1	2142.7	10232.4
2000	823.1	1214.3	94.8	6417.9	4694.3	13244.4
2001	692.1	850.8	85.3	5438.5	4319.5	11386.2
2002	594.6	773.8	75.2	4861.4	4174.1	10479.1
2003	580.2	721.4	77.7	4853.2	4572.4	10804.9
2004	571.8	733.3	77.4	5147.5	5074.8	11604.8
2005	569.7	764.3	76.3	5751.8	5721.8	12883.9
2006	594.0	839.4	76.8	6611.5	6590.7	12883.7
2007	632.8	931.7	81.0	7490.7	7648.5	16784.7
2008	631.5	971.6	85.2	8253.5	8589.6	18531.4
2009	649.6	1023.8	89.7	8672.7	8569.5	19005.3
2010	593.0	901.9	90.7	7097.5	6850.7	15533.8
2011	641.6	965.6	96.2	7117.5	6872.1	15693.0
2011 / 2000 %	77.9	79.5	101.5	110.9	146.4	118.5
2011 / 2005 %	112.6	126.3	126.1	123.7	120.1	121.8

Зүүн бүсийн аймгуудын дунджаар 2009-2011 онд 100 эхээс 70 унага бойжуулсан нь Баруун, Хангайн, Төвийн бүсийн аймгуудынхаас 9-19 толгойгоор илүү байна. Энэ хугацаанд Зүүн болон Төвийн бүсэд 100 эхээс бойжуулсан тугал, хурга, ишигний тоо бусад бүсийнхээс дээгүүр байсан нь малын тоо илүүтэй өсөхөд нөлөөлөв.

Хүснэгт 6.

100 эх малаас бойжуулсан төл

Он	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг	Дүн
1966-1968 оны дундаж	41	61	33	66	57	61
2000-2002 оны дундаж	41	53	31	64	54	58
2003	52	66	42	77	78	75
2004	66	76	46	88	89	86
2005	68	78	45	85	78	80
2006	69	80	44	87	83	84
2007	73	82	45	89	87	87
2008	60	72	50	80	74	76
2009-2011 оны дундаж	60	67	45	69	61	65

Төллөвөл зохих хээлтэгчид хээл хаяж, сувайрсан гүүний эзлэх хувь 1963-1965 онд дунджаар 30.9 хувь байснаа 2000-2002 онд 34.5 хувь болсон нь гурван унага тутмын нэг буюу түүнээс ч илүүг бойжуулах боломж алдсан гэсэн үг юм. Зуднаар 2000-2002 онд дөрвөн үнээний нэг нь, таван ямааны нэг нь хээл хаяж, сувайрчээ.

Хүснэгт 7.

Төллөвөл зохих хээлтэгчид хээл хаяж, сувайрсан малын эзлэх хувь

Он	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа	Дүн
1963-1965 оны дундаж	30.9	16.4	8.5	4.5	9.1	8.1
1966-1968 оны дундаж	42.6	21.7	10.7	7.7	18.6	13.3
2000-2002 оны дундаж	34.5	24.9	11.6	13.4	22.6	19.0
2009-2011 оны дундаж	23.5	18.4	3.9	12.1	19.8	16.3

Харин 2000-2002 онд дунджаар, оны эхний тоологдсон малын 12.4 хувьтай тэнцэх нийт 11.2 сая мал хорогдсоны дотор таван үхэр тутмын нэг нь буюу 1.8 сая толгой үхэр зуданд хорогдсон байна. Хангайн болон баруун бүс, төвийн бүсийн аймгуудад олон тооны мал сүрэг хорогдов. Баянхонгор, Говь-Алтай, Завхан, Дундговь аймагт 2000-2002 онд нийт малын 30.1-43.2 хувь, Архангай, Хөвсгөл, Төв, Дорноговь, Өмнөговь аймагт 18.8-25.7 хувь нь тус тус хорогдсон байна. Дундговь аймагт 2000 онд нийт үхрийнх нь 61.2 хувь, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Увс аймагт 31.5-39.6 хувь нь хорогджээ.

Хүснэгт 8.

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо

Он	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Дүн
1966-1968	602.1	515.7	168.3	3969	1383.7	6638.8
Хорогдлын эзлэх хувь	8.5	8.3	8.4	9.9	10.2	9.6
2000-2002	1057.1	1845.4	64.6	4579.1	3621.5	11167.7
Хорогдлын эзлэх хувь	13.2	20.5	6.7	11.2	11.7	12.4
2009-2011	460.2	741.1	22.3	5329.2	6151.3	12704.1
Хорогдлын эзлэх хувь	7.3	10.2	2.7	10.2	11.5	10.6

Оны эхний тоологдсон малын дунджаар 10.6 хувьтай тэнцэх 12.7 сая мал 2009-2011 онд зүй бусаар хорогдлоо. Сүхбаатар аймагт 2008 онд нийт малынх нь 22.7 хувь нь, Хэнтий аймагт нийт малынх нь 11.5 хувь, 2009 онд Увс, Дорнод, Баян-Өлгий, Баянхонгор аймагт нийт малынх нь 7.2-11.4 хувь нь зүй бусаар хорогдсон байна. Архангай аймагт 2010 онд нийт малынх нь 30.0 хувь, Говь-Алтай, Завхан аймгийн нийт малынх нь 34.0-35.8 хувь, Өмнөговь, Дундговь аймгийн нийт малынх нь 35.3-40.9 хувь зүй бусаар хорогджээ. Харин Говь-Алтай, Булган, Сүхбаатар аймагт 2011 онд нийт малынх нь 2.8-4.1 хувь нь зүй бусаар хорогдсон байна.

Өвчнөөр хорогдсон малын нийт малын хорогдолд эзлэх хувь 2000-2002 онд дунджаар 7.4 хувь, 2009-2011 онд 2.7 хувь болсон байна.

Хээлтүүлэгч малын тоо 2011 онд 329.7 мян.толгой болж, 2000 оныхоос 12.2 мян.тол буюу 3.8 хувь, 2005 оныхоос 20.5 мян.толгой буюу 6.6 хувиар нэмэгджээ.

Хүснэгт 9.

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн харьцаа

(толгой)

Он	Нэг хээлтүүлэгчид ногдох хээлтэгч				
	гүү	үнээ	ингэ	эм хонь	эм ямаа
1966	10	26	30	46	47
1967	10	24	29	37	39
1968	10	22	30	33	35
2000	7	28	22	71	70
2001	7	30	22	65	67
2002	7	29	21	59	59
2003	7	27	21	53	54
2004	7	28	22	53	51
2005	7	28	23	57	61
2006	7	27	24	60	60
2007	7	27	24	60	61
2008	7	28	25	64	66
2009	8	29	25	65	71
2010	8	32	26	76	91
2011	8	30	26	63	70

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн харьцаа бод малын хувьд үржлийн нормын хэмжээнд байгаа боловч бог малд хуц, ухны тоо үржлийн нормоос 2 гаруй дахин цөөрч харьцаа алдагдсан хэвээр байна. Үржлийн нормоор бог малын нэг хээлтүүлэгчид 25-30 хээлтэгч ногдох ёстой байхад 2011 онд улсын дунджаар 63-70 эм хонь, ямаа ногдож, 2.1-2.8 дахин өндөр үзүүлэлт гарч байна.

Ямааны тоо 2009-2011 онд 1963-1965 оны дунджаас 3.4 дахин, үүнээс эр ямааны тоо 6.5 дахин өсчээ. Сүүлийн гурван жилийн дунджаар эр сувай ямааны тоо 4.6 саяд хүрснээс ноолуурын үйлдвэрлэлд гарц нь арвин байх талтай ч бүдүүн микронтой чанаргүй ноолуурын хэмжээг нэмэгдүүлэх нэг хүчин зүйл болж байна.

Өрхийн хүнсэнд хэрэглэсэн болон зах зээлд худалдан борлуулсан малын тоо дунджаар 1963-1965 онд 5.1 сая, 2000-2002 онд 7.0 сая байсан бол 2008 онд 8.3 сая, 2009 онд 11.3 сая болж огцом өсчээ. Харин өрхийн хүнсэнд хэрэглэсэн болон зах зээлд худалдан борлуулсан малын тоо 2011 онд 8.3 сая толгой болж, 2010 оныхоос 0.1 сая толгой буюу 0.9 хувь, 2009 оныхоос 3.0 сая толгой буюу 26.5 хувиар буурчээ.

2. Ямааны тооны 2011-2015 оны хэтийн тооцоо

Ямааны тооны динамикийг доорх зурагт харууллаа. Үзүүлэлтийн чиг хандлагыг ажиглахад ерөнхийдөө өсөх чиглэлтэй байгаа бөгөөд 2000-2002 оны болон 2010 онд тохиолдсон өвөлжилт, хаваржилтын хүндрэлээс шалтгаалж зүй бус хорогдол нэмэгдсэн байна.

Зураг 1.

Ямааны тоо /мян.толгой/ 1971-2011 он

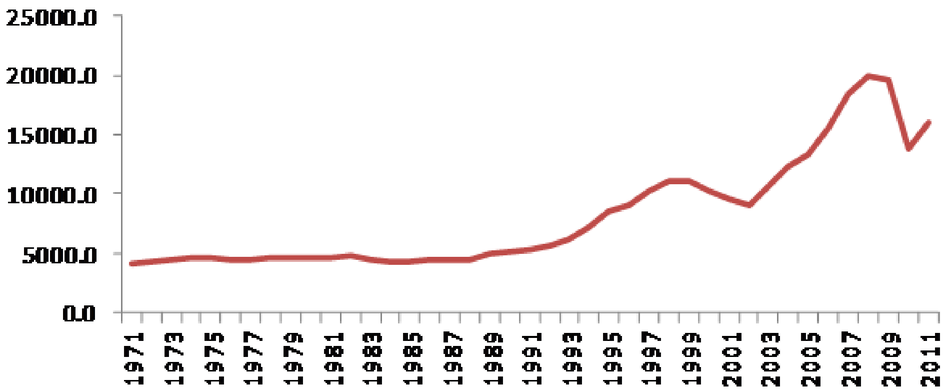

Ямааны тоог цаг хугацааны өөрчлөлт болон тохиолдсон байгалийн бэрхшээл (зуд, өвөлжилт, хаваржилтын хүндрэл)-ийг чанарын хувьсагчаар төлөөлүүлэн ARMA загварын дагуу дараах шинжилгээ хийв. Үүнд:
GOAT – Ямааны тоо, мян.толгой
DUMMY – Чанарын хувьсагч

Хамааран хувьсагч: Ямааны тоо /GOAT/
Арга зүй: Хамгийн бага квадратын арга
Огноо: 03/06/12 Хугацаа: 11:31
Түүвэр (засварлагдсан): 1973 2011
Үүнд ажиглалтын утга: 39 засварлагдсаны дараа

Үзүүлэлт	Параметрын утга	Стандарт алдаа	Т-статистик	Магадлал
@TREND	1591.278	151.5509	10.49995	0.0000
@TREND^2	-171.4293	22.15258	-7.738572	0.0000
@TREND^3	7.023623	0.979006	7.174236	0.0000
@TREND^4	-0.087176	0.013344	-6.533183	0.0000
DUMMY	-2847.019	467.9301	-6.084282	0.0000
AR(1)	1.563246	0.111402	14.03253	0.0000
AR(2)	-0.825773	0.104347	-7.913756	0.0000
MA(1)	-0.966617	0.021524	-44.90945	0.0000

Детерминацийн коэффициент	0.982595	Хамааран хувьсагчийн дундаж утга	8334.752
Засварлагдсан детерминацийн коэффициент	0.978664	Хамааран хувьсагчийн стандарт алдаа	4731.164
Регрессийн стандарт алдаа	691.0660	Akaike info criterion	- 16.09503
Үлдэгдлийн квадратын нийлбэр	14804741	Schwarz criterion	- 16.43627
Хамгийн их үнэний хувь бүхий үнэлгээний арга (логарифм авсан)	-305.8531	Durbin-Watson stat	- 1.793944

Тэгшитгэлийн параметр үнэлгээнүүд ач холбогдолтой, детерминацийн коэффициент /98.3/ өндөр хувьтай байна. Шинжилгээний үр дүнгээр ямааны тоо нь цаг хугацааны хүчин зүйлээс хамаарах бөгөөд түүнчлэн 2000-2002 оны болон 2010 онд тохиолдсон өвөлжилт, хаваржилтын хүндрэлийг илтгэсэн чанарын хувьсагч, 1, 2 дугаар үеийн өмнөх утгууд болон алдааны нөлөөллөөс хамаарч байна гэсэн дүгнэлтийг хийж болохоор байна.

GOAT = 1591.28 *@TREND – 171.43*@TREND^2 + 7.02*@TREND^3 - 0.09*@TREND^4– - 2847.02 *DUMMY + [AR(1)=1.56,AR(2)=-0.83,MA(1)=-0.97]

Детерминацийн коэффициент 0.983 гарсан нь ямааны тооны 98.3 хувийг цаг хугацааны хүчин зүйл, чанарын хувьсагч, өмнөх үеийн ямааны тооны өөрчлөлт, алдааны нөлөөллийн хүчин зүйл тайлбарлаж байна. Гарсан үр дүнгээс үзэхэд ямааны тоо нэгж хугацааны өөрчлөлтөд 1426.8 /1591.278-171.429+7.023-0.087/ мян.толгойгоор нэмэгдэж байна. Зуд тохиолдсон үед ямааны тоо дунджаар 2847.0 мян.толгойгоор хорогдсон байна.

Дээрх тэгшитгэлийг ашиглан манай улсын ямааны тоо 2012-2016 онд хэд болохыг тооцож үзвэл дараах үр дүн гарч байна. Энд 2012-2016 онд байгалийн бэрхшээлээс шалтгаалсан өвөлжилт, хаваржилтын хүндрэл гарахгүй гэж үзсэн болно.

Ямааны тоо, мян.толгой

2012	21613.7
2013	27898.4
2014	31760.5
2015	30916.7
2016	24252.1

ДҮГНЭЛТ

Манай улсын эдийн засаг, нийгмийн амьдралд мал аж ахуй шийдвэрлэх ач холбогдолтой хэвээр байна.

Манай улсын хувьд 2011 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр ДНБ-ий 13.9 хувь нь мал аж ахуйн салбарт ногдож байна.

Салбарын бүтцээс авч үзвэл, анхдагч салбар буюу ХАА, үүний дотроос мал аж ахуйн салбар 1999 он хүртэл ДНБ-ий 30.0-40.0 орчим хувийг үйлдвэрлэж байжээ. 2000 оноос ХАА-н салбарт учирсан байгалийн гамшиг, уул уурхай болон үйлчилгээний салбарын өсөлтөөс шалтгаалж, МАА-н салбарын ДНБ-д эзлэх хувийн жин буурсан байна.

Малын тооллогын 2011 оны жилийн эцсийн дүнгээр нийт малын тоо 36.3 саяд хүрч, 1963 оныхоос бараг 1.6 дахин өссөн хэдий ч малын тооны өсөлтийн 79.1 хувь нь зөвхөн ямааны тооны өсөлтөөр хангагджээ.

Ямааны тоо толгойн мэдэгдэхүйц өсөлт 1993 оноос эхэлж, 1993-2003 онд дунджаар хонины тоонд дөхөж очсон бол, 2004-2009 онд хонины тоо толгойноос давж гарчээ. Зах зээлд ноолуурын үнэ нэмэгдсэн явдал ямааны өсөлтөд нөлөөлж, малчдын дунд ямааг өсгөх эрмэлзэл өрнөсөн.

Ямаан сүргийн тоо мэдэгдэхүйц нэмэгдсэнээс голлон шалтгаалж, сүүлийн жилүүдэд нийт мал сүрэгт бод малын эзлэх хувийн жин буурч, бог малынх нэмэгдэж, 2000 онд 79.9 хувь байснаа 2011 онд 87.0 хувь болж өслөө.

Нийт хээлтэгч малын 1963-2011 оны өсөлтийн 80.1 хувь нь зөвхөн эм ямааны өсөлтөөр хангагдлаа.

Улсын хэмжээгээр 1966-1968 онд дунджаар оны эхний малын 9.6 хувьтай тэнцэх нийт 6.6 сая мал, 2000-2002 онд оны эхний малын 12.4 хувьтай тэнцэх нийт 11.2 сая мал зүй бусаар хорогдсон байна. Харин 2009-2011 оны дунджаар оны эхний малын 10.6 хувьтай тэнцэх 12.7 сая мал зүй бусаар хорогдов.

Нийт сүрэгт эр, сувай малын тоо нэмэгдсээр байна. Эр сувай малын тооны 2009-2011 оны дунджийг 1963-1965 оныхтой харьцуулахад үхэрт 1.8 дахин, хонинд 2.1 дахин, ямаанд 6.5 дахин нэмэгджээ.

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 2 дугаар сарын 29-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 3.0 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 онд 558.0 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 58.0 тэрбум ам.долл буюу 11.6 хувиар* өсчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 1 дүгээр сард 8.3 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 2 дугаар сарын 13-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.6 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.3 хувиар буурчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард 99.6 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 хувиар өсчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 1 дүгээр сард 1476.9 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 997.5 тэрбум ам.долл буюу 3.1 дахин өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 2.0 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 хувиар буурчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 1 дүгээр сард 4.6 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр** өссөн байна[9].

ХАВСРАЛТ

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 2 дугаар сарын 15-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.3 хувиар* буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 хувиар* өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны урьдчилсан тооцоогоор 152.8 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.7 тэрбум евро буюу 4.2 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 12 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 1 дүгээр сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.1 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пункт***, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өсчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 2 дугаар сарын 2-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.9 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 онд 198.8 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 47.1 тэрбум ам.долл буюу 31.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 9.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 1 дүгээр сард 6.6 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.5 пунктээр өсчээ[11].

**** - Улирлын нөлөөллийг тооцсон***
*****- Япон улсын Статистикийн товчооны 2012 оны 3 дугаар сарын 2-нд мэдээлснээр***
******- Европын холбооны статистикийн байгууллагын 2012 оны 3 дугаар сарын 1-нд мэдээлснээр***

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 1 дүгээр сарын 19-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 онд өмнөх оныхоос 9.2 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 1 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.5 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 онд 155.1 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оныхоос 28.0 тэрбум ам.доллар буюу 15.3 хувиар буурчээ[13].

Харин аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2011 оны 12 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.8 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 7567.55 ам.долл байсан бол 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар 8422.69 ам.долл болж, 855.14 ам.долл буюу 11.3 хувиар өссөн байна. 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1444.91 ам.долл буюу 14.6 хувиар буурчээ14 /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 1652.31 ам.долл байсан бол 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар 1742.62 ам.долл болж, 90.31 ам.долл буюу 5.5 хувиар өссөн байна. 1 унц алтны дундаж үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 369.89 ам.долл буюу 26.9 хувиар өсчээ[15]/Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 98.21 ам.долл байсан бол 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар 102.25 ам.долл болж, 4.04 ам.долл буюу 4.1 хувиар өссөн байна. 1 баррел газрын тосны дундаж үнэ 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.67 ам.долл буюу 14.1 хувиар өсчээ[16] /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар 12889.05 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 338.16 нэгж буюу 2.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 699.05 нэгж буюу 5.7 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

9242.33 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 625.62 нэгж буюу 7.3 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1379.94 нэгж буюу 13.0 хувиар буурчээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 2 дугаар сард дунджаар 5893.35 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 198.90 нэгж буюу 3.5 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 127.61 нэгж буюу 2.1 хувиар буурчээ[17].

.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 12075.68 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 271.35 нэгж буюу 2.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 610.43 нэгж буюу 5.3 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 8507.32 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 1.22 нэгж буюу 0.01 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1747.13 нэгж буюу 17.0 хувиар буурчээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 5480.09 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 77.58 нэгж буюу 1.4 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 388.30 нэгж буюу 6.6 хувиар буурчээ[17].

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
2012 II	12889.05	9242.33	5893.35

Тайлбар:

1. АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс
2. Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс
3. Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс

Эх үүсвэр:

1. *http://bea.gov*
2. *http://stats.bls.gov*
3. *http://www.census.gov/foreign-trade*
4. *http://www.federalreserve.gov*
5. *http://www.esri.cao.go.jp*
6. *http://www.stat.go.jp*
7. *http://www.customs.go.jp*
8. *http://www.meti.go.jp*
9. *http://epp.eurostat.ec.europa.eu*
10. *http://www.economy.gov.ru*
11. *http://www.gks.ru*
12. *http://www.stats.gov.cn*
13. *http://www.mofcom.gov.cn*
14. *http://www.lme.com*
15. *http://www.lbma.org.uk*
16. *http://www.nymex.com*
17. *http://finance.yahoo.com*

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113
Улаанбаатар - 20а, Монгол Улс
http://www.nso.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 324518
Утас: 322424, 326414